VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 77 — Vol. LI vuosikerta — Sudbury, Ont. — Lauantai, heinäk. 1 p. — Saturday, July 1, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967

1917 50 1967

1917—1967

Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Tullialennuksia on nyt tulossa

Kennedy kierroksessa hyväksytyt alennukset vaikuttavat Canadan kohdalta $4.5 miljardin suuruiseen kauppaan

Ottawa. — Liittohallitus tiedoitti torstai-iltana tullialennuksista, jotka koskevat kaikkiaan 4.5 miljardin arvoista kaupankäyntiä ja kehotti samalla liikemiespiirejä käyttämään tilannetta hyväksi siinä mielessä, että Canadasta tulee maailman yksi edistynein maa.

Kolme vuotta Genevessä käytyjen sitkeiden tullineuvottelujen — Kennedyn kierroksen — perusteella:

— Canada alentaa tullimaksuja $2.5 miljardin arvoiselta tuontimäärältä;

— Saa vähemmän tullituloja $2 miljardin arvoisesta vientimäärästä.

Sen lisäksi taattu 1 miljardin vuositulo Canadan vehnästä, tulee nousemaan, mutta se ei tule hetikohtaisesti vaikuttamaan vehnän maailmanhintaan, mikä on tällä kertaa uutta hintatasoa korkeampi.

Canadan vienti ja tuonti, sisältyen siihen myös vehnä, oli viime vuonna yhteenlaskien $20 miljardin arvoinen. Täten voidaan todeta, että noin neljännes kaikesta Canadan kaupasta tulee alennettujen tullimaksujen alaiseksi.

Kaikkien näiden muutosten johdosta pitäisi hintojen laskea kuluttajain tasolla sillä ko. ulkomaiset tavarat tulevat tänne vähemmän verotettuina; sen pitäisi antaman canadalaisille tuottajille uusia mahdollisuuksia maailman markkinoille pääsemiseksi. Samalla tämä tullialennus tulee aiheuttamaan vaikeuksia niille teollisuuksille, joita on suojattu tullimuureilla.

Virkailijat arvelevat tullialennuksista koituvan $120 miljoonan säästön väestölle, jos koko tullialennusmäärä luovutetaan kuluttajain hyödyksi. Tullialennukset koskevat monenlaisia tavaroita — eurooppalaisista autoista aina rotulehmiin asti.

Tullialennukset tarkoittavat myös sitä, että monenlaisia ulkomaalaisia tavaroita, joita ei ole aikaisemmin voitu täällä myydä, tulee nyt Canadan markkinoille.

Yhteenlaskien Canada alentaa tulleja keskimäärin 24-prosenttisesti $2.5 miljardin suuruiselta tuontitavaramäärältä. Tämä koskee viime vuoteen verraten yli puolta tulliveron alaisista tuontitavaroista, joiden yhteinen arvo oli $4.8 miljardia.

Tämän vastineena kymmenet ulkomaat alentavat canadalaistuotteita vastaan järjestämiään tulleja. Tärkein niistä tulee Yhdysvaltain kohdalta mikä alentaa tullimaksua Canadasta sinne lähettämästä $1.9 miljardin hintaisesta tavaramäärästä, koskien nämä tullialennukset monenlaisia canadalaistuotteita — vaahteransiirapista teräkseen asti.

Euroopan yhteismarkkinamaat alentavat tulleja $160 miljoonan arvoiselta canadalaistuotteiden määrältä ja Japani $25 miljoonan arvoiselta canadalaistuotteiden määrältä.

Suurin osa canadalaistuotteista pääsee kansojenyhteisön välisen sopimuksen perusteella tullivapaasti Britanniaan. Näinmuodoin ei Britannian kohdalta tapahdu suurempia muutoksia.

Uusi vehnäsopimus nostaa vehnän lattia- ja kattohintoja 21 sentillä bushelilta ja määrittelee myös että myynti- ja ostomaat varaavat 4.5 miljoonaa tonnia ruoka-apua tarvitseville maille. Vaikka siitä ei ole hetikohtaisesti mitään hyötyä Canadalle, korkeammaksi taattujen hintojen otaksutaan rohkaisevan maailmanhintojen nousua kysynnän lisääntyessä.

"Tämä on historian tärkein kauppasopimus," sanoi kauppaministeri Robert Winters alahuoneen istunnossa torstaina.

Johnson kiitteli Thaimaan vallanpitäjiä

Washington. — Presidentti Johnson keskusteli tiistaina Thaimaan kuninkaan Bhumibolin kanssa Vietnamin ongelmasta ja Kaakkois-Aasian kysymyksistä yleensä. Yhdysvalloilla on Thaimaassa pommittajakoneiden tukiasemia ja noin 35,000 miestä käsittävät asevoimat.

Mr. Johnson sanoi Thaimaan kuningasta ja kuningatarta johtajiksi "urheassa maassa, jolla on viisautta ja rohkeutta tehdä, mikä on tarpeellista vapaana pysyäkseen."

Poistumismääräys ennen hyökkäystä -- USA

Israelilla oli kaikki mahdollisuudet tunnistaa laivan ennen hyökkäystä väittää Pentagon

Washington. — USA:n yleisesikunnan päällystö antoi USS Liberty-laivalle määräyksen poistua Egyptin rannikolta muutamia tunteja ennen kuin Israel tulitti sitä ja ampui laivaan torpeedon heinäkuun 8 pnä, tiedoitettiin keskiviikkona Pentagonista.

Iroonisesti, selittää Pentagon, "tämä tieto lähetettiin vääriä kanavia pitkin, sitä viivytettiin, eikä laivan kapteeni saanut sitä ennen kuin vasta hyökkäyksen jälkeen."

Nämä tiedot annettiin laivaston sotaoikeuden kuulustelussa tämän asian selvittämiseksi.

Libertyn miehistöstä kuoli tämän hyökkäyksen johdosta 34 merimiestä ja haavoittua 75. Israel sanoo tämän hyökkäyksen tapahtuneen vahingossa, mutta jotkut Libertyn miehistöön kuuluvista ovat eri mieltä asiasta.

Pentagonin tutkinto-oikeudelle esittämässä versiossa ei mainita mitään millä asioilla Liberty siellä liikkui. Washington on aikaisemmin väittänyt, että se oli rannikon lähettyvillä tiedonantopalvelutarkoituksessa siltä varalta, jos amerikkalaisia on kuljetettava pois.

Asiasta annetun tiedon yhteenvetona selitetään, että lentokone oli lentänyt tämän tiedonantolaivan yli kolme kertaa ennen hyökkäystä, tapahtuen yksi lento 5 tuntia ja 13 minuuttia ennen kuin Israelin lentokoneet ja torpeedoveneet aloittivat pommituksensa.

Kuulustelussa sanottiin Liberty laivan olleen hyökkäyksen aikana kansainvälisillä vesillä, ja että sen merkit antoivat selvän kuvan laivan kansallisuudesta: "Israelilla oli kaikki mahdollisuudet tunnistaa laiva" sanotaan lausunnossa.

Kuulustelussa ei kuitenkaan yritettykään määritellä sitä, kuka on vastuussa tästä hyökkäyksestä.

Meredith jatkaa yhä yksinmarssia

Grenada, Miss. — James Meredith toivoi sivuuttavansa torstaina puolimatkan kohdan pitkästä marssistaan Mississippin osavaltion poikki vaikka kipeät rakot uhkaavatkin pakoittaa hänet marssinsa keskeyttämiseen.

Meredith aloitti torstaiaamuna uudelleen 175 mailia pitkän marssinsa Hernandosta, missä hän haavoittua sala-ampujan kuulasta vuosi sitten ollessaan marssilla osavaltion pääkaupunkia Jacksonia kohti. Edellisenä iltana hän hoiti ajettureita ja särkeviä jalkojaan.

Kansalaisvapausliikkeen 34-vuotias "yksinäinen ratsastaja" saapui tiistaina voitokkaana, mutta jalkavaivaisena Grenadaan, missä oli katujen varsille kokoontunut noin tuhat neekeriä häntä vastaanottamaan.

Hän marssi tiistaina 26 mailia. Kaiken kaikkiaan hän oli siihen mennessä kävellyt lauantaista alkaen 80 mailia. Meredithin kävelyä sanotaan "marssiksi pelkoa vastaan".

LISÄBUDJETTI ANTAA OTTAWALLE $95 MILJ.

Kuluvan talousvuoden koko menoarvio on nyt $10,209,943,310; Expolle vielä $10. milj.

Ottawa. — Alahuoneen istunnolle esitettiin keskiviikkona $95,509,216 suuruinen lisämenoarvio, minkä perusteella liittohallituksen koko menoarvio kuluvan talousvuoden aikana on kaikkiaan $10,209,943,310.

Nyt esitettyyn lisäbudjettiin sisältyy $46,334,108 suuruinen summa lainoja, sijoituksia ja etumaksuja varten.

Tähän erään sisältyy $10,000,000 rahamäärä jonka turvin finanssiministeriö voi ostaa ja hankkia haltuunsa Expo 67 maailmannäyttelyä kontrolloivan Canadian Corporation arvopapereita.

Canadan Centennial komissioni saa myös tämän lisäbudjetin ansiosta huomattavan rahasumman, sisältyen siihen seitsemän miljoonan dollarin suuruinen lahjoitus paikallisia centennial-suunnitelmia varten.

Suurin kulutuserä, lainoja, sijoituksia ja etumaksuja lukuunottamatta, on $12,000,000 hintainen pääomaavustussumma kauppa- ja kalastuslaivojen rakennustyön hyväksi.

Lisäbudjettiin sisältyy myös $765,100 suuruinen lisäsumma kuningashuoneen tämän vuotista vierailua varten ollen kokonaissumma $2,342,000.

Lisäksi luovutetaan $8 miljoonaa valtamaanteiden rakentamiseksi Atlantin rannikon maakuntiin mihin tarkoitukseen käytetään lähitulevien vuosien aikana $25,000,000.

Tämän ohjelman aloitti Atlantic Development Board vuonna 1964 ja liittohallitus on jo tähän mennessä myöntänyt siihen tarkotukseen 40 miljoonaa dollaria.

Mainittu elin (ADB) saa lisäksi miljoona dollaria auttaakseen Bell Islandin asukkaita, Newfoundlandissa, muuttamaan työnetsinnässä jollekin toiselle paikkakunnalle.

Tämän saaren työtätekevät ovat olleet joukkomitassa pakkolomautettuina rautakaivoksen sulkemisesta lähtien ja saaren asukkaat ovat oikeutettuja saamaan rahalahjoituksia muuttoa ja uuden kodin hankkimista varten.

Äskettäin nimitetty, naisten asemaa tutkiva kuninkaallinen komissioni, saa alustavasti käyttöönsä $600,000.

Suurin laina, $16,400,000, annetaan tänä vuonna raskasta vettä tuottavalle uudelle tehtaalle Glace Bayssa ja $13,000,000 voimakomissioninien avustamiseksi Atlantin rannikkomaakunnissa.

USA on "sairaana" sodasta, Schlesinger

Helsinki. — Arthur M. Schlesinger Jr sanoi täällä maanantai-iltana, että nekin amerikkalaiset jotka kannattavat hallituksen Vietnam-ohjelmaa, "ovat hyvin sairaita ja väsyneitä sotaan". Edesmenneen presidentti Kennedyn entinen neuvonantaja sanoi myös, että senaattori Robert F. Kennedy (D-N.Y.) olisi "oikea mies" presidentin ehdokkaaksi v. 1968, mutta hänen mahdollisuutensa "tulee ensimmäiseksi esille 1972." Presidentti Johnson tulee selvästi uudelleen demokraattien ehdokkaaksi. mutta republikaanien ehdokas, joka tulee edustamaan uutta ja tuoreempaa kantaa Vietnamin sotaan antaa Johnsonille todennäköisen taisteluhaasteen, hän sanoi.

Buffalon alueella rotumellakoita

Buffalo, N.Y. — Ainakin 11 ihmistä loukkaantui haulikonpanoksista kun toistatuhatta neekeriä, suurin osa heistä nuoria, osallistui keskiviikkona toisena peräkkäisenä iltana mellakointiin.

Rauhattomuuden ja mellakoinnin syyksi sanotaan työ- ja ajanviettepaikkojen puutetta.

Ikkunoita särjettiin ja kauppoja rosvottiin keskiviikkoiltaisen mellakoinnin aikana.

Rauhattomuus levisi lähiseudulla olevalla Niagara Fallsille missä poliisipäällikkö lähetti kiireisesti 50 kypäräpäistä poliisia kaupungin koillisosaan, missä oli särjetty useita ikkunoita.

Nämä ovat ensimmäisiä rotumellakoita New Yorkin osavaltiossa vuonna 1964 olleitten Rochesterin kahakoiden jälkeen.

"Jumalan tähden, lopettakaa"

NDP:n edustajakokoukselle ehdotetaan, että Canadan tulisi painostaa USA:ta rauhan tielle

Toronto. — **Uuden demokraattisen puolueen (NDP:n) kansallisen johtokunnan maanantaina alkavalle puolueen edustajakokoukselle esitettävässä ohjelmaluonnoksessa kehoitetaan Canadaa painostamaan "barbaarisen sodan lopettamista Vietnamissa".**

Tässä ohjelmalausunnossa syytetään, että Canadan hallitus on puhunut Vietnamin kysymyksestä mykän äänellä ja sanotaan, että NDP:n tulee "omantunnon velvoittamana liittyä paavin vetoomukseen — "Jumalan tähden, lopettakaa."

Puolueen ohjelmakomitea kokoontui torstaina Royal York hotellissa lajitellakseen 435 päätöslauselmaehdotusta, mitkä ovat tulleet NDP:n neljänteen kansalliseen edustajakokoukseen, mihin odotetaan noin 1,000 edustajaa.

Yksi joka kymmenestä päätöslauselmaehdotuksesta tuomitsee Yhdysvaltain sotilaalliset toimenpiteet Vietnamissa sekä sen kun Canadasta myydään sotatarpeita Yhdysvalloille ja myös Canadan "äänettömän diplomatian."

Liberaalipuolueen hallituksen jäsen, Walter Gordon, joka on julkisesti tuominnut Yhdysvaltain harjoittaman Vietnamin pommituksen ja vaatinut sen lopettamista ennen kuin se on liian myöhäistä, saa erikoiskiitosta kahdessa päätöslauselmaehdotuksessa.

Puolueen Spadina-vaalipiirin (Torontossa) yhdistys "tuomitsee päättävästi Canadan yhteistoiminnan" Yhdysvaltain kanssa ja sanoo yhtyvänsä Walter Gordoniin hänen sanoessaan Canadan kansalle, että Vietnamin taistelu on perusolemukseltaan sisällissotaa, mihin Yhdysvalloilla ja Canadalla ei ole mitään oikeutta sekaantua.

Victoria vaalipiirin yhdistys onnittelee Walter Gordonia ja kaikkia parlamentin jäseniä, jotka ovat kyllin rohkeita puhuakseen rehellisesti Canadan puolesta.

NDP:n kansallinen johtaja T. C. Douglas pitää edustajakokouksessa maanantaina ohjelmapuheensa.

Toisina puhujina on mainitun puolueen Ontarion jaoston johtaja Donald MacDonald, ranskankielisen sanomalehden Le Devoirin johtaja Claude Ryan ja kansainvälisen osuustoimintaliiton (International Co-operative Alliancen) presidentti Tom Taylor.

Suomen kanta: Israelin vedettävä joukkonsa takaisin

Helsinki. — Israelin on vedettävä pois joukkonsa, jotka nyt miehittävät muille valtioille kuuluvia alueita, sanoi suurlähettiläs Max Jakobsson puhuessaan Suomen puolesta YK:n yleiskokouksen lähi-idän tilannetta käsittelevässä erityisistunnossa tiistaina. Jakobsson huomautti, että Suomen mielestä kiistakysymysten ratkaisemiseen olisi sovellettava YK:n peruskirjan periaatteita ja niiden soveltaminen edellyttää, ettei sotilaallisin keinoin suoritettujen rajojen muutosten laillisuutta voida tunnustaa.

Toimenhaltijat saavat ylimaksun

Ottawa. — Tuloministeri Bensin sanoi keskiviikkona, että valtion toimenhaltijat, joiden täytyy olla työssä joko lauantaina, heinäk. 1 pnä, tai maanantaina, heinäkuun 3 pnä, saavat työstään ylityömaksun.

Kun Canada päivä on lauantaina, niin maanantai on julistettu viralliseksi juhlapäiväksi. Liittohallitus voi myöntää juhlapäivän vain liittovaltion alaisissa työpaikoissa ja näinmuodoin maanantainen juhlapäivä tulee vain osalle työläisistä.

SOTALAKI VOIMAAN RANGOONISSA

Kiinalaisvastaisten mellakoiden yhteydessä surmattu kiinalainen lähetystöjäsen; liikepaikkoja tuhottu

Rangoon. — Burman vallankumousneuvoston puheenjohtaja, kenraali Ne Win julisti keskiviikkoiltana sotalain voimaan Rangoonin visseissä osissa kaksi päivää kestäneiden kiinalaisvastaisten mellakoiden johdosta, joiden yhteydessä kaksi burmalaista puhkotti Kiinan lähetystön henkilökuntaan kuuluvan yhden miehen kuoliaaksi ja haavoitti toista.

Burman radiotiedoituksen perusteella nämä kaksi burmalaista pääsi menemään lähetystöön takaseinän yli kapuamalla. Lähetystön virkailijat saivat pidätetyksi yhden murhamiehen ja antoivat hänet Burman viranomaisille.

Kiinalaisopiskelijain sanotaan aiheuttaneen nämä mielenosoitukset viime maanantaina. Heidän kerrotaan kaapanneen opettajia panttivangeiksi ja uhmanneen hallituksen määräystä, että he eivät saa pitää käsivarsissaan Mao Tse-tungin nauhaa ja muita merkkejä. Heidän sanotaan pahoinpidelleen sanomalehtimiehiä.

Virkailijat sanovat Kiinan lähetystön rohkaisseen opiskelijoita ja avoimesti levittäneen Maon merkkejä sekä punakantisia kirjasia missä selostetaan puheenjohtajan ajatuksia.

Sotilaat avasivat keskiviikkona tulen ja hajoittivat meluisan mielenosoituksen Kiinan lähetystön edustalta sen jälkeen kun noin tuhat henkeä murtautui piikkilankaesteen läpi ja hyökkäsi 10 jalan korkuista muuria kohti.

Silminnäkijäin kertoman mukaan kolme burmalaista haavoittui niin pahoin, että heidät oli kuljetettava kantamalla pois mielenosoituspaikalta.

Myöhemmin sotavoimia vahvistettiin kaupungin keskuksessa ja kiinalaisten runsaasti kansoittamissa kaupunginosissa.

Mielenosoittajien sanotaan järjestelmällisesti tuhonneen kaikki kiinalaisten omistamat liikkeet, suorittaneen julmasti kiinalaisten pieksemisiä, ja "mikä on vieläkin vähemmän sallittua", kuten on sanottu, häväisseen puheenjohtaja Mao Tse-tungin ajatuksia.

Pekingistä saadun Uusi Kiina-uutistoimiston tiedon mukaan Kiinan hallitus on antanut tapahtumien johdosta protestinootin Burman suurlähettiläs Sinwa Nawngille.

VIIME TIEDOT

Lontoo. — Britannian hallitus määräsi torstaina brittiläiset siviilit poistumaan Adenista ja kehoitti muita Kansojenyhteisön maita kutsumaan pois omat kansalaisensa. Hallituspiireistä selitettiin tämän olevan ensimmäisen kerran jolloin Britannia kehoittaa siviilejään poistumaan siirtomaa-alueelta kuukautta ennen sen itsenäistymistä.

Saigon. — Etelä-Vietnamin asesvoimien neuvoston koko päivän kestänyt torstainen kokous aiheutti arvallua, että Saigonin sotilasjuntan riveissä on vakavaa erimielisyyttä. Samanlaisia kokouksia pidettiin tiistai- ja keskiviikkoiltana. Kenraalien välisenä väittelyn aiheena uskotaan olevan käynnissä oleva presidenttivaalikampanja. Ehdokkaina on sekä pääministeri Nguyen Cao Ky että valtion päämies Nguyen Van Thiu.

Ottawa. — Kuningatar saapui yhdessä Edinburghin herttuan kanssa Ottawaan torstaina noin 5.30 ip. He osallistuvat lauantaina vietettäviin Canadan 100-vuotisjuhliin ja vierailevat maanantaina Expo 67 maailmannäyttelyssä Montrealissa.

Ottawa. — Oikeusministeri Pierre Trudeau tiedoitti torstaina, että Ontarion ylioikeuden tuomari Leo Landreville, joka erosi toimestaan sen jälkeen kun parlamentille esitettiin ehdotus hänen erottamisestaan, on esittänyt eläkeanomuksen "terveysperusteella". Mr. Landrevillen ero astui voimaan perjantaina. Mr. Landrevillen sanotaan anovan eläkettä sillä perusteella, että hänen terveytensä on heikentynyt ja että hän ei voi enää tehdä työtä.

600 BRITTILÄISSOTILASTA VIETY ADENIN GARNISONIN AVUKSI

Kapinalliset pitävät yhä hallussaan kesäkuun 20 päivänä valtaamaansa Crater-aluetta

Lontoo. — Kolmesataa brittiläistä sotilasta vietiin keskiviikkona kolmella suihkukoneella Adeniin tarkoituksella vahvistaa sikäläistä garnisonia maan asukkaita vastaan.

Heidän lisäkseen vietiin torstaiaamuna 300 brittiläistotilasta. Kaksinpäin toimivassa operatiossa nämä lentokoneet tuovat Adenista takaisin Britanniaan noin 2,000 henkilöä, jotka ovat pääasiassa sotilaitten vaimoja ja lapsia.

Näiden omaisten kotiin tuonnin piti tulla loppuunsuoritetuksi heinäkuun loppuun mennessä, mutta tilanteen pahenemisen vuoksi heidät kotiutetaan kahden viikon kuluessa.

Viranomaiset sanovat, että tämä kotiuttamisen, nopeistuttaminen ei johdu panilkkimielialasta, vaan sen tosiseikan tunnustamisesta, että Adenin tilanne on jännittynyt.

600 miestä käsittävät lisäjoukot, lukeutuen niihin pataljoona Prince of Wales's Own Regiment of Yorkshiren miehiä, sai lähetyksestä tiedon vain kuusi tuntia aikaisemmin. Nämä sotilaat ovat taisteluvalmiina 20 tunnin kuluttua Britanniasta lähtönsä jälkeen. He liittyvät 12,000:een brittiläiseen eri aselajien miehiin, jotka ovat entuudestaan Adenssa, mistä pitäisi ensi tammikuussa tuleman Etelä-Arabialiiton osa.

Brittiläisviranomaiset selittävät ettei tämä lisäjoukkojen saapuminen tarkoita sitä. että brittiläiset ovat päättäneet uudelleen vallata Craterin piirin, minkä arabialaiset "terroristit" kaappasivat kesäkuun 20 pnä.

Brittiläisjoukot vetäytyivät siltä alueelta pois kun arabien muodostamat turvallisuusjoukot nousivat kapinaan kesäkuun 20 pnä, jolloin 23 brittiläistä sotilasta kaatui ja 31 haavottui.

Viranomaiset ovat epäröineet asevoimien takaisin lähettämismääräyksen antamista siksi kun se voi tarkoittaa verenvuodatusta siviilien keskuudessa.

Aden on Britannian yksi viimeisin merentakainen alusmaa ja nyt voi siitäkin kehittyä suuri poliittinen pulma.

Tiistaina tiedoitettiin, että kuusi pyssyin varustettua arabia tunkeutui keskiviikkona kauppaministeriön rakennukseen ja sytytti sen palamaan. Rakennus vaurioitui pahoin mutta kukaan ei loukkaantunut.

Arabit pakoittivat kaikki toimenhaltijat poistumaan, valelivat sitten gasoliinilla lattiat ja sytyttivät rakennuksen palamaan.

STELCON MIEHET VAIHTOIVAT UNIOJOHTOA

Toronto. — Hamiltonissa olevan Steel Co. of Canadan tehtaan työläiset vaihtoivat yhtä lukuunottamatta terästyöläisten unionin (USA) osasto n:o 1005 koko johdon valitsemalla vanhojen virkailijain tilalle uudet miehet.

Nyt voittajaksi selviytynyt "vasemmistovoittoinen" ryhmä on ollut oppositioasenteessa teräsunion kansallisen ja alueellisen johdon ohjelmaan nähden.

Tämän muutoksen sanotaan heijastavan viime kesänä "korpilakkoon" osallistuneiden jäsenten mielialoja ja mainitun osaston oppositioa siihen, kun ns. autonomiaa vaativaa 19 jäsentä tuomittiin ja rangaistiin union kansainvälisen johdon parjaamisesta.

Paikallisosaston presidenttinä olleen John Morganin tilalle tuli nyt valituksi 19 vuotta Stelcon palveluksessa ollut sähkömies Ronald Tippler. Sivuutetuksi tullut John Morgan esiintyi voimaperäisesti "korpilakkolaisia" vastaan viime kesänä. Tippler sai 3,123 ääntä Morganin saadessa vain 1,026 ääntä. Itsenäisenä presidentin ehdokkaana ollut John Lennie sai vajaan tuhat ääntä.

Tipplerin vaalilistalla Brian Lissonia vastaan varapresidentin ehdokkaana ollut Edward Powell tuli myös valituksi. Mr. Lisson on aina tukenut voimaperäisesti union hallintoa.

Pöytäkirjurina toimineen John Isbisterin tilalle tuli valituksi Harry Greenwood, jota on sanottu voitokkaan "vasemmistoryhmän" yhdeksi johtavaksi jäseneksi.

Vanhan kaartin käsiin jäi tärkeimmistä paikoista ainoastaan rahastonhoitajan paikka. Valituksi tuli Tom Olds.

Eräitten tarkkailijain arvion mukaan tämä vaalitulos korostaa kahta seikkaa: Union korkein johto on siellä menettänyt vaikutusvaltansa ja rivijäsenistö on kapinapäällä.

Eräs tarkkailija sanoi presidenttinä olleen Morganin häviöstä: "Se on osoitus niistä vaikeuksista, mitä union virkailijan edessä on. Hän haluaa olla rakentava, mutta jos hän on sellainen, silloin hän ei saa kiitosta valitsijoilta".

Autonomiaa kannattavat — ne, jotka haluavat uniolle suurempaa sananvaltaa täällä Canadassa ja samalla luonnollisesti kansainvälisen keskuksen vaikutusvallan supistamista — eivät osallistuneet ryhmänä tähän vaalitaisteluun. Ne 19, jotka tämän seikan vuoksi joutuivat syytetyiksi ja tuomituiksi, on rangaistuksensa perusteella esteytetyt osallistumasta mihinkään union vaalikampanjaan ennen tulevaa syyskuuta.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund — Manager: E. Suksi
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:

Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00	USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75	Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Endicott Gordonin puheesta

Canadan rauhankongressin johtohenkilönä tunnettu ja yleismaailmallisesti tunnustusta saanut rauhanasian puolustaja, James G. Endicott palauttaa kesäkuun 16 päivänä julkaistussa "Rauhan kirjeessä" mieleen liittohallituksen jäsenen, salaneuvoston presidentin, Walter Gordonin suurta huomiota osakseen saaneen puheen Yhdysvaltain Vietnam-politiikkaa vastaan.

— Walter Gordonin puheen todellinen merkitys jäi yleisesti puhuen huomioonottamatta, tai sen merkitystä vähekseytiin puhumalla "hallitussolidaarisuudesta" tai siitä, että hän "riskeerasi uransa", kirjoittaa tri Endicott ja selittää:

Mr. Gordonilla on epäilemättä sellaisia tietoja, joita ei ole väestöllä yleensä. Hän varoitti, että sota voi todennäköisesti laajentua, ja että jos niin tapahtuu, Yhdysvallat voi suunnitella "ydinasepommien tai muiden tuhoaseiden käyttöä" . . . "Olisiko liian pitkälle pyydetty jos Yhdysvaltain presidenttiä kehoitettaisiin antamaan kategoorisen (ehdottoman) lausunnon, että USA ei käytä ydinvoimapommeja eikä elämää tuhoavia kemikaaleja missään tilanteessa?" Mr. Gordon jatkoi varoitustaan: "Jos nykyinen ohjelma vie perikatoon — tuhoon — ehkä maailmanlaajuiseen ydinasesotaan, se, jos emme puhu sitä vastaan mitä on menossa, tulee aina olemaan omallatunnollamme, jos sattuisimme jollakin tavoin henkiin jäämään."

— Silloin kun mr. Gordon piti tämän kuuluisaksi tulleen puheensa, minä olin puhujamatkalla, ollen puheeni aiheena "On aika tehdä muutos Canadan ulkopolitiikassa, jatkaa tri Endicott. Tällä kerralla sanomalehtien raportaashi oli aika hyvää ja vielä oli entistä enemmän mahdollisuuksia puhua radio- ja televisio-haastattelujen yhteydessä. Winnipegissä eräs haastattelija esitti aluksi kysymyksen: "Kirjoititteko te sen puheen mr. Gordonille?" Mr. Gordon ei tarvitse ketään puheittensa kirjoittajaksi. Minä kuulin hänen erätä vuosia sitten puhuvan hyvin voimakkaasti Yhdysvaltain ulkoministerille Kauko-idän asioista Couchichingissa.

"Teidän ohjelmanne Kiinaan nähden", Gordon sanoi, "on luutunut, epäjohdonmukainen, vaarallinen ja epäonnistumaan tuomittu. Me pelkäämme että te menette sotaan epäonnistumisienne peittämiseksi ja vedätte meidätkin mukaanne."

— Minä suhtaudun mr. Gordonin äskettäiseen puheeseen erittäin vakavasti. Minä oletan, että hän ei esittänyt vain arvailua. On olemassa sisäpiirien tietoja, että Yhdysvaltain ohjelma on Kauko-idässä saavuttanut "tuomittu epäonnistumaan' asteen ja Ottawa on tietoinen, että Washingtonissa laaditaan suunnitelmia ydin-, basilli ja elämää tuhoavien kemikalisten aseiden käyttämiseksi. Tämä on se lopputulos mihin minä olen (mr. Gordonin puheesta) päätynyt. Ajatelkoot Canadalaiset tätä mahdollisuutta ja puhukoot sitä vastaan nyt.

Näin tri Endicott, joka on ollut useimmin kuin muutamia kertoja oikeassa keskusteltaessa rauhan ja sodan kysymyksistä.

Tässä tilanteessa on tervehdittävää sitä, kun torontolaisen "Vietnamin sodan lopettamista vaativa yhteistoimintakomitea järjestää Montrealissa tänä lauantaina, heinäkuun 1 päivänä, mahdollisimman vaikuttavan mielenosoituksen Vietnamin sodan lopettamisen puolesta. Tähän mielenosoitukseen uskotaan osallistuvan myös Quebecin itsemääräämisoikeutta vaativia piirejä.

Mielenosoittajien Expo 67 maailmannäyttelyyn viemässä lentolehtisessä sanotaan Vietnamin sotaa "inhoittavaksi ja häpeälliseksi sodaksi" ja selitetään:

"Me uskomme, että Vietnamin sota on inhoittava ja häpeällinen kohta nykymaailmassa.

Me uskomme, että Yhdysvalloilla ei ole mitään asiaa siellä oloon, ja että sen tulisi poistua sieltä. Me uskomme, että Canadan hallituksen tulisi luopua "äänettömästä diplomatiasta", sekä puhua Canadan etujen ja maailman rauhan puolesta. Vietnamin kansan olisi annettava hallita itseään — kuten se itse haluaa, eikä niin kuin Yhdysvallat tahtoo." Me pyydämme canadalaisia viemään tämän tervehdyksen Expo 67 maailmannäyttelyyn."

Me puolestamme uskomme, että niin tämä mielenosoitus kuin mielenosoittajien toimesta levitettävä lentolehtinenkin, ovat hyvin ajankohtaisia ja tärkeitä. Mikä onkaan maamme itsenäisyyden ja tulevaisuuden kannalta katsoen tärkeämpää kuin rauhanasian puolustaminen, sillä vain rauhan olosuhteissa voi Canada säilyä, kehittyä ja kukoistaa itsenäisenä maana toisten itsenäisten kansojen keskuudessa.

Julmaakin julmempaa

Israelista pennittöminä pois karkoitettuja tuhansia arabeja on asunut ns. Gaza-alueella, mikä joutui nyt ainakin väliaikaisesti Israelin miehityksen alaiseksi.

Tel Avivista viime maanantaina julkaistussa AP:n uutistiedossa kerrottiin Israelin puolustusministeri Moshe Dayanin esittäneen sunnuntai-iltana, että noin 300,000 arabipakolaista karkoitettaisiin myös Gazan alueelta Jordan-joen länsipuolelta, mikä alue on myös Israelin miehittämä. Dayanin kerrotaan "keskustelleen asiasta" joidenkin muiden, mm. YK:n pakolaisjärjestön virkailijan, mutta ei tietenkään näiden ihmispoloisten kanssa. AP:n kertoman mukaan asetelma on seuraava:

"Minä en näe mitään syytä, miksi meidän tulisi pitää heitä Gazan alueella, jos he haluavat lähteä", sanoi Dayan. "Minun mielestäni meidän tulisi antaa heidän käyttää linja-autoja ja mennä muualle, kuten ovat pakolaiset lähteneet Jordaninkin miehitetyltä alueelta. Jordan on syyttänyt, että näiden pakolaisten asunnot tuhottiin raivinkoneilla, ja että heidät ajettiin voimakeinoilla uhaten pois kotikonnuiltaan.

Lopuksi Dayanin kerrotaan sanoneen: "Minä en halua että he tulevat takaisin. Teidän tulee muistaa, että 20 päivää aikaisemmin he halusivat tuhota meidät."

Kuinka julma, tunnoton ja edesvastuuton voi joku "sotaurho" olla tavallisia ihmisiä kohtaan! Puolustusministeri Dayania on mainostettu silmäpuolena sotaurhona. Poliittisesti katsoen hän on kuitenkin umpi sokea!

Nigerian öljy uhkaa räjähtää

Port Harcourt. — Öljy-yhtiövirkailijat Port Harcourtissa, Itä-Nigerian kiireisessä öljykeskuksessa, odottaa vieläkin toivorikkaana kompromissia, joka estäisi laajoja öljyvaroja muodostumasta Nigerian sotilaallisen räjähdyksen syttymiseksi.

Määräaika on ensimmäinen heinäkuuta. Siihen mennessä öljy-yhtiöiden on maksettava voitto-osuusmaksuina arvioitu seitsemän miljoonaa puntaa. Ongelmana on, että sekä Nigerian liittohallitus että maan itäosa, joka irrottautui liittovaltiosta viime kuussa ja julistautui itsenäiseksi Biafran tasavallaksi, vaativat rahasummaa.

Nigerian liittohallituksen edustaja lausui Lagosissa hallituksensa kannan olevan varsin selvän. "Öljy-yhtiöiden sopimukset on solmittu meidän kanssamme ja niin on maksujenkin tultava meille."

Toisaalta on taas Biafra, jossa 65 prosenttia Nigerian öljystä sijaitsee on ilmoittanut yhtiölle, että maksut on ohjattava Biafran valtionkassaan.

Itäosan öljykentät ovat varsin tärkeitä nyt kun lähi-idän kriisi on jyrkästi supistanut arabimaiden öljyn vientiä länteen.

Missä on Manolis Glezos?

Pariisi. — Manolis Glezos, Leonidos Kirkos ja muita heidän kanssaan Ateenan vankilassa pidettyjä vankeja on viety muualle tuntemattomaan paikkaan, kertoo L'Humanite Ateenasta saapuneessa uutisessa. Mainitut henkilöt on todennäköisesti viety Juran saarelle, missä epäinhimillisissä olosuhteissa kituu yli 6,000 vankia, mm.235 naista. Naisvankien joukossa on 38-vuotias Anna Soloma, 3-vuotiaan poikansa kanssa. Hänet vietiin 14-vuotiaan tyttärensä ja sairaan äitinsä luota. Anna Soloman mies on niiden isänmaanystävien joukossa, joiden on pakko piileksiä poliiseja.

300 napalmpommin uhria Syyrian asevoimissa

Damaskos. — Syyrian sotilaalliset menetykset olivat lähi-idän sodan aikana 145 kaatunutta ja 1.598 haavoittunutta, sanoi tiedotusministeri Mohamed Zohbi Damaskoksessa. Kaksikymmentä kaatuneista ja 98 haavoittuneista oli upseereita. Kolmesataa sotilasta sai surmansa tai haavoittui napalpommeista, hän lisäsi.

Wiik & Höglund tekee muoviputkitehtaan Canadaan

Muoviputkien valmistus suomalaisin menetelmin aloitetaan Canadassa. Vaasalainen Oy Wiik & Höglund on tehnyt sopimuksen canadalaisen Du Pont-toiminimen kanssa muoviputkitehtaan rakentamiseksi Canadaan. Tehdas valmistaa kunnalliseen ja teollisuuden käyttöön tarkoitettuja järeitä muoviputkia, joiden suurin läpimitta on 1,000 mm. Canadalainen yhtiö huolehtii putkien markkinoinnista ja huoltotoiminnasta Canadassa, USA:ssa ja Länsi-Intiassa. Tehdas valmistuu vuonna 1968 ja se tuottaa 12,000 tonnia putkia vuodessa. Siihen asti toimitetaan putket Canadaan Vaasasta.

Ontarion paikalliset viranomaiset ja liittovaltion viranomaiset Ottawassa ovat antaneet toiveita huomattavista luotoista ja suoranaisesta taloudellisesta tuesta, joten tehdas voidaan rakentaa pääasiallisesti canadalaisella pääomalla.

Canadalainen tehdas tulee olemaan vaasalaisen yhtiön toinen ulkomainen tehdas. Yhtiöllä on ennestään samanlainen muoviputkitehdas Hampurissa.

Lähi-Idän kriisi (1)

Taistelu öljystä

Lähi idän tapahtumat ovat herättäneet kaikkialla levottomuutta. Sota alkoi Euroopan välittömässä läheisyydessä ja alueella, jossa suurvaltain vastakkaiset liittotumat törmäävät toisiinsa. Suursota oli lähempänä kuin koskaan sitten Karibian kriisin päivien.

Maailman sotanäyttämö laajeni yht'äkkiä. Vietnamin sodan jatkuminen on saattanut rohkaista muita kansainvälisten sopimusten rikkomiseen. Onhan Yhdysvallat jatkanut pommituksiaan ja hyökkäystoimintaansa Vietnamissa piittaamatta sen enempää YK:n päasihteerin vetoomuksista kuin maailman yleisestä mielipiteestä. Nyt on Israel avoimesti ilmaissut halveksivansa YK:ta.

Lähi-idän tapaukset on nähtävä myös yhteydessä Kreikassa äskettäin suoritettuun sotilaskaappaukseen, jolla estettiin vaalien suoritus ja demokraattisten voimien eteneminen. Kansainväliset huomioitsijat sanovat CIAn sormien olleen pelissä. Kreikassa, kuten Etelä-Vietnamissa sotilasdiktatuurilla estettiin kansan mahdollisuus itse määrätä omista asioistaan.

Vietnamia Yhdysvallat yrittää pitää sotilastukikohtaneen Kiinan kansantasavaltaa vastaan. Kreikan sotilaskaappaajat taas ilmoittavat tarkoituksenan estää Kreikkaa eroamasta NATOsta. Myös lähi-itä liittyy tärkeänä renkaana NATOn sotilasstrategiaan.

Vietnamin sota on tyypillistä siirtomaan vapautussotaa. Sen perustana on kansan pyrkimys päästä irti ulkomaisesta holhouksesta ja määrätä itse maansa asioista. Arabimaat käyvät samanlaista kamppailua taloudellisesta riippumattomuudestaan.

Siirtomaavallat pitävät edelleen hallussaan lähi idän suunnattomia öljyrikkauksia ja käyttävät hyväkseen arabimaiden melkein ilmaista työvoimaa. Tärkeimmät tapahtumat tällä vuosisadalla lähi-idässä ovat liittyneet kamppailuun öljystä.

"VAPAAN MAAILMAN" TULEVAISUUS

aMailman öljyrikkauksista 61 pros. si aitsee arabimaissa. Kun äskeisen kriisin aikana Iso-Britannian hallitus uhkaili lähi idän maita öljyn oston lopetttamisella, ei sellaisten puheiden paino tunnu kovin vakuuttavalta. Arvioidaan, että Länsi-Euroopan teollisuuselle kehitykselle välttämättömän öljyn turvaisi Yhdysvalloista saatava öljy vain 17 vuodeksi, Venezuelan öljy samoin 17 vuodeksi, lähi-idän öljy taas 110 vuodeksi.

New York Timesin öljytoimittaja J. H. Carmicael kirjoitti:

"Vapaan maailman tulevaisuus on riippuvainen keski-idän rikkaina virtaavista öljykentistä . . . Niille öljylähteille pääsy on länsivaltojen puolustuksen avain."

Tämä on asian strateginen puoli niin kauan kunnes muut energialähteeet sivuuttavat öljyn käytön. Taloudellisesta puolesta puhuvat seuraavat numerot. Yhden öljytynnyrin tuotantokustannukset ovat Yhdysvalloissa 1.27 dollaria, Venezuelassa 24 senttiä ja keski-idässä 0,06 senttiä. Keski-idän öljy tulee siis amerikkalaisille öljy-yhtiöille maksamaan noin 5 pros. siitä, mitä amerikkalainen öljy, mutta myyntihinta on sama. Suuret amerikkalaiset ja englantilaiset yhtiöt ovat hankkineet keski-idässä miljardeja dollareita puhdasta voittoa. Öljy on niille kultaa kalliimpaa.

MOSSADEGH JA KARTELLIT

Varsinainen kilpajuoksu keski-idän öljylähteille alkoi tämän vuosisadan alussa. Näiden maiden yksinvaltiaat, shaahit ja sheikit, myivät öljykonsessioita länsimaihin mitättömästä hinnasta. Vielä v. 1950 Iran sai enemmän tuloja tupakkamonopolista kuin öljystä.

Uusi vaihe alkoi Iranissa v. 1951. Vanha shaahi murhattiin. Pääministeriksi tullut Mossadegh ajoi läpi öljy-yhtiöiden kansallistamisen. Mossadegh joutui kuitenkin katkeruudekseen toteamaan, että oli mahdotonta myydä öljyä kartellien hallitsemilla markkinoilla muuta kuin läntisille öljy-yhtiöille näiden maiden määräämillä hinnoillla. Mossadeghin kukisti CIA:n tuella järjestetty sotilaskaappaus. Maanpaossa ollut shaahin poika, nykyinen hallitsija palasi ja nimitti pääministeriksi natsilaisista sympatioistaan tunnetun kenraali Zahedin.

Iran solmi sopimukset länsimaiden öljy-yhtiöiden kanssa 30—50 pros. omistajaoikeudella. Näin Mossadegh oli joka tapauksessa avannut uusia uria arabimaiden öljypolitiikassa. Iran sai öljystä vuodessa yhtä paljon kuin 50 aikaisemman vuoden aikana yhteensä. Tosin Teheranin viranomaisilla ei ollut mahdollisuutta päästä tutkimaan öyjy-yhtiöiden kirjanpitoa. Voittotprosentit menivät suurelta osalta shahin hovin tarpeisiin. Länsimaisiin pankkeihin lainojen korkomaksuina ja aseostoihin. Näin maksut eri muodoissa virtasivat takaisin lännen rikkaisiin teollisuusmaihin. Jopa amerikkalaisen finanssipääoman lehtikin Wall Street Journal arvioi, että ehkä 15 pros. öljytuloista "käytettiin tehokkaasti hallituksen korruption ja kyvyttömyyden takia".

USA:n MAIHINNOUSU

Toinen lähi idän suurista öljymaista Irak seurasi Irania vaatien myös 50 pros. osuutta öljy-yhtiöltä. Maan asukkaista oli 85 prosenttia lukutaidotonta, väestöä keskiaikaisissa heimoyhdyskunnissa aliravittuna ja tautien runtelemana. V. 1958 Kassimin johdolla suoritettu vallankumous johti amerikkalaisten maihinnousuun Libanonissa. Vasta kun Kassim vakuutti Irakin öljy-yhtiöille, ettei siihen puututa Washington ilmoitti, että interventiota ei ulotteta Irakiin, mikäli vallankumoushallitus kunnioittaa lännen öljyetuja"

Pienessä Kuwaitissa on maailman rikkaimmat öljylähteet, siellä sijaitsee 21 pros. maailman kaikista öljyreserveistä. Englanti saa Kuwaitin yksinvaltiaan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaan niistä vuosittain 300 miljoonaa dollaria. Paul Johnson kirjoitti New Statesman-lehdessä, että Kuwaitin menetys "voisi merkitä kuolettavaa iskua asemallemme maailmankaupassa".

"AMERIKAN SUURIN YSTÄVÄ

Saudi-Arabiassa amerikkalaiset yhtiöt hoitavat öljyetujaan yhteisymmärryksessä Saudi-Araban kuninkaan kanssa. Saudi-Arabian budjetissa v. 1952—53 oli 28 miljoonaa dollaria varattu hoville, 21 miljoonaa meni maksuina heimopäälliköille, että nämä pysyisivät rauhallisina. Se oli kaksi kertaa enemmän kuin opetuslaitokseen, sairaanhoitoon ja muihin sosiaalisiin menoihin sekä uskonnollisiin tarkoituksiin varatut määrärahat. Puolustuslaitokselle maksettiin 36,5 miljoonaa dollaria. Aavikkojen keskelle rakennettiin ilmastoituja ja neon-valaistuja palatseja kuninkaallisen perheen jäsenille, joihin kuului 37 veljestä, 300 lasta ja 800 sukulaista. Yhden ainoan palatsin rakentaminen maksoi 30—50 miljoonaa dollaria. Naasriyah — palatsissa oli 60 metriä pitkä ruokasali ja lentokenttä jonne jäähdytyslaitteilla varustetut lentokoneet toivat

(Jatkuu sivulla 3.)

Ruotsi valmistuu oikean puoleiseen liikenteeseen

Tämä on Ruotsin viimeinen "vasemmanpuoleinen" kesä, sillä syyskuun 3. päivänä, tarkemmin sanoen klo 5.00 sikäläistä aikaa, siirtyy Ruotsikin monimutkaisten vaiheiden jälkeen oikeanpuoliseen liikenteeseen. Oikeanpuoliseen liikenteeseen siirtymistä on pohdittu kauan ja perusteellisesti. Jo 40 vuotta sitten oli asia ensimmäisen kerran vireillä ja vuonna 1955 suoritettiin kansan mielipiteen selville saamiseksi kansanäänestyskin, jolloin peräti 83 % äänestäneistä piti vasemman puoleisen liikenteen säilyttämistä välttämättömänä.

Kansanäänestykseen turvautuminen oli suurimpia Ruotsissa demokratian nimissä tehtyjä tyhmyyksiä, sillä jos siirtyminen oikeanpuoleiseen liikenteeseen olisi silloin ilman tällaista yleistä "mielipidetutkimusta" päätetty ja siirtyminen olisi tapahtunut jo v. 1959, eivät siitä johtuvat kustannukset olisi olleet kuin 215 miljoonaa kruunua ja vuonna 1965 tehtyjen laskelmien mukaan se tulee nyt maksamaan 600 miljoonaa kruunua, mikä summa sekään tuskin riittänee, sillä se ei sisällä läheskään kaikkia kaupunkien ja kuntien kannettaviksi jääviä tie- ja katurakennuskustannuksia, eikä yksityisille autoilijoille valonheittäjien vaihdosta ym. johtuvia kustannuksia. Kukaan ei koskaan voi varmuudella arvioida siirtymiskustannusten todellista loppusummaa.

Painavana syynä vasemman puoleisesta liikenteestä luopuminen on ollut kansainvälisen liikenteen nopea kasvaminen ja autokannan voimakas lisääntyminen. Voidaan olettaa, että hyvin suuri osa niistä 3,744 onnettomuudesta, jotka ruotsalaisten autoilijoiden kohdalla tapahtuivat ulkomaiden oikeanpuoleisessa liikenteessä v. 1964 olisi jäänyt sattumatta, jos... ja samaa voidaan sanoa niistä 2,036 onnettomuudesta, jotka samana vuonna sattuivat Ruotsissa vasemmanpuoleiseen liikenteeseen tottumattomien ulkomaalaisten autoilijoiden kohdalla.

Oikeanpuoleiseen liikenteeseen siirtyminen on jättiläismäinen urakka. Kymmeniä liikennepaikkoja ja karuselleja on rakennettava kokonaan uudelleen ja satoja tienristeyksiä muutettava. Melkein kaikki liikennevalot on uusittava ja yksinomaan tien toiselle puolelle muutettavien postilaatikoiden lukumäärä ylittää 400,000 rajan, jonka viimeksi mainitun työn kustannukset muuten jäävät kokonaan yksityisten kannettaviksi.

Samalla kun siirtyminen oikeanpuoleiseen liikenteeseen tapahtuu siirrytään Ruotsissa myös käyttämään kaikkien teiden ja katujen pinnassa olevien ajoratamerkintöjen ym. merkitsemiseen valkoisella värillä josta johtuen Ruotsin kaduilla ja teillä vallitseekin nyt suoranainen sekamelska.

Syyskuun 3. päivään mennessä on tarkoituksena maalata kaikki ajoradan pinnassa esiintyvät merkit uudelleen — valkoisella värillä. Ja tämä työ vie aikaa ja vaatii kaunista kesää. Yksinomaan Tukholman kaupungin alueella on 1,580 km teitä ehdittävä merkitä uudelleen.

Ruotsalaiset ovat tottuneet vasemmanpuoleiseen liikenteeseensä ja myös keltaisella värillä maalattuihin viivoihin, mutta kun hekin — vaikka hyvin tietävät, etteivät valkoiset viivat merkitse mitään ennen syyskuun 3. päivää — erehtyvät ajamaan niiden antamien viitteiden mukaan, kuinka suuri vaara silloin onkaan ulkomaalaisille autoilijoille tehdä niin, koska valkoinen väri on heille luonnollinen merkkien väri ja keltainen suorastaan tuntematon.

Ulkomaalaisen ja siis myös suomalaisen autoilijan tarkkaavaisuus asetetaan näin entistä kovemmalle koetukselle, mutta vaikka näistä kahdenvärisistä merkinnöistä

(Jatkoa sivulta 3)

USA suoritti maanalaisen ydinkokeen

Washington. — Yhdysvallat suoritti viime viikolla pienitehoisen maanalaisen ydinräjäytyksen Nevadan koealueella. Koe liittyi ns. "Aurankynsiohjelmaan", jonka tarkoituksena on kehittää ydinräjähteiden rauhanomaista käyttöä.

Yhdysvallat on ilmoittanut suorittaneensa kaikkiaan 13 maanalaista ydinkoetta vuodesta 1963 lähtien, jolloin Moskovassa solmittiin osittainen ydinkokeiden kieltosopimus. Atomienergiakomissio ilmoitti torstaisen kokeen olleen voimakkuudeltaan 20 kilotonnia.

125,000 pakolaista siirtynyt Jordaniin

Amman. — Jordanian ja Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain hoitajat tapasivat lauantaina Ammanissa ja sopivat suunnitelmasta tuhansien jordanialaisten ja palestiinalaisten pakolaisten auttamiseksi.

Vt. ulkoministeri Hatem Al-Zubi sanoi, että YK:n avustus- ja työelin (UNRWA) on tarjoutunut toimittamaan jordanialaisille pakolaisille lääkintäpalvelua ja kaksi ateriaa päivässä. UNRWA on myös valmis hoitamaan aluksi viittä pakolaisleiriä, jotka on tarkoitettu Jordan-virran länsipuolelta tulleille Palestiinan pakolaisille.

Joen länsipuolelta väitetään tulleen kaikkiaan 125,000 pakolaista. Lauantain keskusteluissa käsiteltiin pääasiassa UNRWA:n avun jakamista Jordanian ja Palestiinan pakolaisten kesken.

NL ja Japani sopineet Siperian kehittämisestä

Moskova. — Neuvostoliitto ja Japani ovat solmineet sopimuksen Siperian taloudellisesta kehittämisestä, ilmoitettiin Moskovassa. Pitkän tähtäyksen yhteistyötä on tarkoitus tehostaa myös muilla talousalueilla.

Molempien maiden teollisuus- ja talousasiaintuntijat ovat käyneet Moskovassa neuvotteluja viikon ajan. Japanin valtuuskunnan johtaja Shigeo Nagano tähdensi pitkän tähtäyksen suunnitelmia neuvottelujen jälkeen pidetyssä tiedotustilaisuudessa.

Sopimuksen mukaan maat perustavat asiantuntijakomiteoita pohtimaan yhteistyötä seuraavilla aloilla Neuvostoliiton nykyisen viisivuotissuunnitelman puitteissa:

— Puuvarojen ja puuteollisuuden kehittämistä Neuvostoliiton kaukoidässä.

— Udokan kuparilöytöjen hyväksi käyttöä Irkutskin pohjoispuolella.

— Siperian halki kulkevan öljyputken rakentamista. Putki tulisi kulkemaan Tjumenin öljykentältä Uraalin itäpuolella Japanin meren rannikolla sijaitsevaan Nahodkan satamaan.

PÄIVÄN PAKINA

KOMEITA OVAT KODIT

Meillä tavallisilla kuolevaisilla, joiden mielestä palkat ovat liian alhaiset, hinnat liian korkeat ja veromenot peräti taivasta hipovia, on sellainen käsitys, että asuntopula on tämän hetken yksi suurin ongelma tällä mantereella.

Vaikka me elämme jo uutta aikakautta — atomivoiman ja avaruusmatkustuksen aikakauden alkua — niin vielä on tuhansia ja miljoonia ihmisiä joilla ei ole kunnollista asuntoa minne voisi väsyneen kehonsa oikaista kovan päivätyön jälkeen.

Virallisissa tilastotiedoissa ei ole mainintaa, monessako syrjäseudun paikassa käydään vielä riu'un päältä kakkimassa, mutta niitä "yksin istuttavia" ulkohuoneita on vielä paljon, kuten on muita hevos- ja kärrykauteen kuuluvia laitteita siltä kohdin.

Maaseutujen monissa kylissä on lukemattomia asuntoja, joista puuttuu juokseva vesi tai ainakin viemärilaitteet ja kaupungeissa on suuria slummialueita, eli kurjia köyhälistökortteleita, joiden mukavuuslaitokset ovat miltei Nooan aikuista tekoa, vuotavia, ruostuneita ja ränsistyneitä hirmuja.

Vaikka jonkunlainen autorämä, sähkö- tai kaasuhella, jääkaappi, radio ja töllötin, ja niiden kiinteä seuralainen, pitkä luettelo kuukausimaksuista, on miltei joka talossa, niin monia muita nykyaikaisia mukavuuksia, ajan ja työvoiman säästäjiä on vasta suhteellisesti aniharvoissa paikoissa.

Tällainen on "kotikuva" osattomimman väestön piireissä. Luonnollisesti on myös parempia olosuhteita — työtätekevilläkin on jo monenlaisia muita mukavuusvälineitä juoksevan veden ja viemärilaitteiden lisäksi. Ja varakkailla on tietenkin heidän omat "unelmakotinsa" — tarkoittaa sellaiset hienoudet, mistä tavallinen kansa pelkää liian suurta laskua jos sattuu sellaisen "saamaan" miellyttävän yöunen yhteydessä.

Ja mikäli allekirjoittanut on sattunut asiaa tutkimaan, näissä kotioloissa ei ole suurtakaan eroa, huolimatta siitä ollaanko täällä Canadassa tai rajan eteläpuolella. Varakkaiden kaupunginosissa ja yleensä varakkaimmilla alueilla, ovat kotiolotkin edistyneimmät, mutta kaupunkien slummiosissa ja köyhemmillä alueilla yleensä, huolimatta siitä kummasta maasta on kysymys, voitaisiin käyttää paljon muutakin kuin vain viimeistä huutoa olevia kojeita ja laitteita.

Ylläesitelyt ja paljon muutakin tuli mieleen lukiessamme eräästä AP:n uutistiedosta missä kerrottiin muun ohella, että NL:n pääministeri Aleksei Kosyginin tyttärelle, 38-vuotiaalla mrs. Ludmila Gvishianille oli Glassborossa N.J. — missä "iso-isät" olivat neuvonpidossa — näytetty "miten amerikkalaisperhe elää."

Sivumennen sanoen AP antoi mr. Kosyginin tyttärestä hyvin kauniin ja miellyttävän kuvan. New Jerseyn kuvernöörin rouvan kerrotaan sanoneen, että mrs. Gvishiani, pääministeri Kosyginin tytär, on "lämmin ja rakastettava tyttö — sellainen josta kuka tahansa äiti olisi ylpeä. Hän on ihastuttava (charming)" sanoi mrs. Richard J. Hughes kestitettyään kolme tuntia mrs. Ludmila Gvishiania Island Beach State Parkissa, missä oli muina vieraina mrs. Lyndon Johnson ja hänen tyttärensä Lynda Bird.

Lounaan jälkeen, kerrotaan uutistiedossa, mrs. Hughes näytti mrs. Gvishianille taloaan.

"Hän ihaili keittiötä, erikoisesti jääkaappi- ja syväjäähdytyskompinaattia" sanoi mrs. Hughes. "Hän tykkäsi myös pyykki- ja kuivauskoneesta, astiainpesukoneesta ja lasten leikkihuoneesta."

Mrs. Hughes sanoi otaksuvansa, että mrs. Gvishiani oli todella ihastunut nähtyään miten amerikkalaisperhe elää.

Näin AP:n uutistiedossa. Emme liioin epäile lainkaan etteikö kaukainen vieras ollut ihastunut näkemäänsä asuntoon.

Melko varmaa on sekin, että tämä kaukainen vieras käsitti, että se ihanuus, mitä hänelle näytettiin, on siellä parhaassa päässä.

Ainoa syy, miksi ryhdyimme tätä asiaa lainkaan käsittelemään on tämä: se osoittaa, kuinka tosiasiainkin esittäminen voi antaa kokonaan harhaanjohtavan kuvan. Toisin sanoen, ei ole lainkaan epäilyä siitä, etteikö "amerikoissa" ole hienoja, tekniikan kehityksen kannalta viimeistä huutoa olevia koteja. Mutta enemmän on sittenkin sellaisia koteja, mistä puuttuu monenlaisia nykyajan mukavuuksia.

Eipä silti, yhtenä inhimillisenä heikkoutena voidaan pitää halua näyttää vieraille parasta mitä on, eikä sellaisenaan ole mitään pahaa. Sanoihan se entinen Suomen mustalainenkin, että "kylällä komeasti vaikka kankahalla kontattaisiin."

Ja tuhannesti parempi on vieraille näyttää nykyaikaisen keittiön mukavuuksia, kuin esimerkiksi niitä televisioruutuja tulvittavia sotakuvia, missä joku amerikkalainen supermies lyö miltei yksin koko suuret "vihollisarmeijat" maan tasalle.

— Känsäkoura.

Urheilua

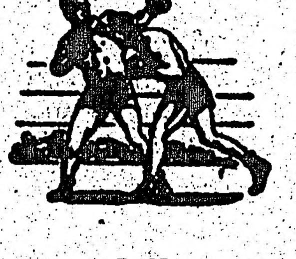

Pursiainen teki 2 A-poikien SE:tä

Helsinki. — Kuortaneella ei enää sunnuntaina ylletty aivan yhtä hyvään tulostasoon kuin lauantaina. Lauantaina 15,2 110 metrin aidat juossut nuori keravalainen Pauli Pursiainen tekaisi kuitenkin kaksi A-poikien Suomen ennätystä. Pursiainen ylti kolmella loikalla 14,62 ja 110 metrin matalat aidat hän pinkaisi mainiosti 14,4. Pursiainen on aiemmin juossut matalat aidat 14,1, mutta silloin ei kentällä ollut tuulimittaria, joten ennätysolosuhteet olivat kyseenalaiset.

Saarijärven Pullistuksen kilpailuissa sunnuntaina heitti "pikkujättiläinen" Jorma Kinnunen keihästään mainosti 78,78. Aarno Musku osoitti olevansa edelleen varteenotettava tekijä joukkueita valittaessa tekemällä 200 metrillä kesän kärkiajan 21,6. Ilpo Matilainen sooloili 1,500 metriä niin ikään kesän kärkiaikaan 3.49,1. Kolmas kärkitulos syntyi korkeudessa Jorma Vesalan ylitettyä 204.

SURAKKA TUL:n KÄRKEEN

Pentti Eskola pamautti myötätuulessa hyvähkön pituustuloksen hyppäämällä 774, mikä puuttuu vain 6 senttiä kesän kärkituloksesta. Pituuskilvassa nähtiinkin runsaasti pitkiä hyppyjä. Juha Väätäinen lisäsi Saarijärveltä mitalikokoelmaansa vielä sunnuntainakin voittamalla 400 metriä ajalla 49,4. Kalevi Surakka juoksi itsensä kolmanneksi ja TUL:n kärkitulokseen tältä kesältä 49,7. Naisten 800 metriä voitti Marita Aaltonen ajalla 2.19,4 ja naisten 80 metrin aidat menivät Pirjo Hakalalle 12,1. Yleisöä Saarijärvellä oli n. 300 henkeä.

ESKOLALLA HYVÄ SARJA HEIKOIN 740

Pituushypyn voittaneella Pentti Eskolalla oli erinomainen sarja. Kaikki hypyt onnistuivat ja heikoinkin kantoi 740. Sarja oli: 747 — 740 — 774 — 757 — 756 — 755.

Myös Mattila sai kaikki onnistumaan ja komea sarja oli: 735 — 720 — 748 — 746 — 730 — 748. Manninen sen sijaan hassasi kaksi hyppyään, mutta venyi parhaaseensa 755 viimeisellään.

Clarken ja Norpothin kamppailu

Berliini. — Länsi-Berliinissä käytiin torstaina kova kaksinkamppailu kahden mailin juoksussa australialaisen Ron Clarken ja länsisaksalaisen euroopanennätysmiehen Harald Norpothin välillä. Clarke voitti ajalla 8.25,4, joka uupuu vain 2,8 sekuntia voimassa olevasta maailmanennätyksestä, joka on ranskalaisen Michael Jazyn nimissä ajalla 8.22,6.

Norpoth siis tuli toiseksi, hänkin erinomaisella ajalla 8.26,6. Seuraava mies jäikin jo huomattavasti, ja hän oli Norpothin maanmies Lutz Philipp ajalla 8.43,6. Tätä hyvätasoista kilpailua oli seuraamassa noin 6,000 maksanutta katselijaa.

Ranska vei juoksulajit, NL hallitsi kentällä

Pariisi. — Ranska otti johdon Neuvostoliitosta pistein 56—50 lauantaina Colombes-stadionilla alkaneessa yleisurheilumaaottelussa.

Ranska vei nimiinsä kaikki juoksulajien voitot. Roger Bambuck voitti 100 metriä ajalla 10,3 ja varmisti paikkansa Euroopan joukkueeseen Amerikkaa vastaan. Pikaviestissä hän katkaisi ankkurina maalinauhan ajassa 39,4. Jean Wadouxin voittoaika 5,000 metrillä oli kovan kuumuuden takia vain 14.07,0.

Pituudessa Igor Ter-Ovanesian sai täyden vastuksen Jacques Panista, sillä molempien tulokseksi tuli 805. Neuvostoliittolaisen toinen hyppy oli kuitenkin parempi.

Panin tulos syntyi myötätuulessa, joten sitä ei voida hyväksyä Ranskan ennätykseksi. Sen sijaan hänen toiseksi parhaansa 788 syntyi kelvollisissa oloissa ja on uusi Ranskan ennätys.

Neljännesmailillla J. Nallet oli nopein ajalla 46,6 ja 800 metrillä vei voiton J. Dufresne tuloksella 1.47,5.

Pika-aidoissa M. Duriez löi A. Mihailovin kymmenyksellä — voittoaika 14,3.

Kenttälajeista Neuvostoliitto joutui luovuttamaan yhden voiton isännille. H. D'Encausse ylitti 500 ja päihitti 10 sentillä Bliznetsovin. M. Paaman keihäs lensi komeasti 83,88. J. Lusis jäi lähes kahdeksan metriä, mutta varmisti silti kaksoisvoiton Neuvostoliitolle. Samoin kävi kiekossa, jossa V. Jaras oli paras tuloksella 59,38.

Jo 19 maata esikisoihin

Mexico. — Mexicon kolmansiin esikisoihin 14.—29. lokakuuta on tähän mennessä ilmoittautunut 19 maata: Itävalta, Kuuba, Suomi, Ranska, Itä- ja Länsi-Saksa (saman lipun alla), Unkari, Italia, Japani, Norsunluurannikko, Mongolia, Hollanti, Nigeria, Norja, Puola, Romania, Espanja, Ruotsi ja isäntämaa Meksiko.

Järjestäjät odottavat ilmoittautumista ainakin 20 maalta.

Franz Stangl Dysseldorfissa

Düsseldorf. — Itävaltalainen Franz Stangl, jota syytetään 700,000 juutalaisen murhasta, oli kuulusteltavana Düsseldorfissa, minkä jälkeen hänet pidätettiin oikeudenkäyntiä varten. Hän saapui Düsseldorfiin viime viikolla Brasiliasta.

Stangl, joka on 59-vuotias, kuului aikanaan maailman kaikkein tavoitelluimpiin natsirikollisiin Hitlerin varamiehen Martin Bormannin ja keskitysleirilääkäri Josef Mengelen ohella. Länsi-Saksa pyysi hänen luovuttamistaan sen jälkeen kun hänet pidätettiin Sao Paulossa helmikuussa.

— Olisiko teillä myytävänä "Pysykää sairaana" -kortteja — se tulisi meidän opettajalle!

Tehkää Suomi-matkanne

Baltic Steamship Lines

uudella matkustajalaivalla

'Alexandr Pushkin'

Montrealista Helsinkiin ilman mitään vaihtoja

Kulkuvuorot Montrealista:
HEINÄKUUN 4
ELOKUUN 18
SYYSKUUN 19
LOKAKUUN 23

Kulkuvuorot Helsingistä:
ELOKUUN 1
SYYSKUUN 4
LOKAKUUN 8

Kaikilla matkoilla laiva poikkeaa Helsingissä. Siis matkalla ei ole mitään vaihtoja, vaan samassa laivassa matkan päämäärään asti.

Halvin turistiluokan kesäkauden lipun hinta Montrealista Helsinkiin U.S. $312.00.

Tehkää paikkatilauksenne heti osoitteella:

VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON

HYVÄÄ RUOKAA

Koko: 7¾" x 10½", käsittään 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen reseptihin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.

HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen erästä ruoanlaiton 'perusniksejä'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokkaita ohjeita.

Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Viime perjantaina suoritettiin täällä virallisesti uuden Labor Centerin avausjuhlallisuudet.

Tähän työväen keskukseen on nyt sijoitettu virastot 19 unIolle eri huoneistossa ja ensi kerran saman katon alle Luoteis-Ontarion alueella. Lisäksi on isompi juhlasali ja pienempiä kokoushuoneita.

Keskuksen liikkeenhoitaja Don MacMillen suoritti avajaistoimitukset ulkona rakennuksen edessä, esittäen puheenjohtajaksi Järvienpään unioiden ammattineuvoston presidentin N. Richardin, joka yleisöä tervehtien lausui: "Vaikka monet meistä olemme jo toiminnassa käyttäneet rakennuksen haalia ja huoneistoja niin me täten pidämme kunniana avata ja esitellä ylpeytemme keskuksesta koko Järvienpään väestölle". Sitten hän esitti vierailevan pääpuhujan Canadian Labor Congressin edustajan Roy Labergen, joka tervehdyksensä yhteenvetona lausui:

"Tätä ei saa pitää kylmänä merkkirakennuksena, vaan sen täytyy elää kansan elämän mukana ja soveltua vanhain, naisten ja teini-ikäisten nuorison elämään". Labarge on Canadian Labor-lehden toimittaja ja hän kertoi työväen unioliikkeen nousussa kuluneen satavuotiskauden ajalla. Hän korosti, että uuden työväen toimintakeskuksen täytyy muodostua työväen valistuksen ja poliittisen toiminnan keskukseksi kaikella alalla.

"Kollektiivinen neuvottelu on perusvapaus ja kansanvallan alkeellisin kehityksen edellytys. Meidän on siis suositeltava maamme hallinnon lakeja käyttääksemme oikeuksiamme ja avartaaksemme niitä palvelemaan yhä laajempaa kansanvaltaista toimintaa etujemme suojelemiseksi", julisti hän.

Ensimmäisen tervehdyksen esitti 'Ted' Freeman, Fort Williamin vaalipiirin edustaja Ontarion lainlaatijakunnassa. Hän korosti, että keskuksen tulee elvyttää työväen toimintaa yhteiskunnallisen, avartaen valistuksellisesti ja kulttuurellisesti työväenliikkeen pyrkimyksiä.

Port Arthurin kaupungin pormestari Laskin sanoi tervehdyksessään, että tämä keskus—on rakennettu "viisaasti ja hyvin". Fort Williamin pormestari Reed sanoi rakennuksen olevan "arvokkaan siksi että sen rakentamista kannusti uudet saavutukset".

Ovien avaamiseksi katkaisi nauhan 81-vuotias työväen veteraani Bill Gray, jolloin alkoi sisälle virtaus ja siellä huoneistoihin tutustuminen. Vieraille oli järjestetty vapaa tarjoilu. — ATH

Tervetuloa sanovat torontolaiset

Toronto. — Tarmolan kabareetanssit onnistuivat sateesta huolimatta oikein hyvin, mutta juhannuskokko jäi polttamatta. Onhan se kokko — bonfire — hyvä sytyttää vaikka Suurjuhlien keskiyön- eli lopettajaistanssissa.

Tervetuloa sekä urheilijat ja ohjelman esittäjät että juhlavieraat tänne Toronton elokuun 7 päivän viikonlopuksi. — J. N.

Volkswageneita unkarilaisille

Wolfsburg. — Euroopan suurin autovalmistaja länsisaksalainen Volkswagen-tehdas toimittaa Unkariin autoja ja varaosia 40 miljoonan d-markan arvosta Budapestissa allekirjoitetun 5-vuotissopimuksen nojalla, ilmoitti tehtaan edustaja.

Volkswagen suunnittelee myös huoltoasemaverkon luomista Unkariin. Samoin on käyty neuvotteluja kokoomatehtaiden rakentamisesta Bulgariaan ja Jugoslaviaan, kertoi edustaja edelleen.

Atomiajan lääketiede

Eräs johtava amerikkalainen sotilaslääkäri sanoo avaruusajan metalleiden ja muovilaatujen pelastaneen arviolta 250,000 ihmisen hengen.

"Heidän joukossaan on 20,000 ihmistä tai ehkä enemmänkin, joilla on keinotekoiset sydänläpät", sanoo prikaatikenraali tri Thomas H. Crouch ilmavoimien Wilford Hall-sairaalasta. "Avaruusajan tarpeisiin kehitetty titaani on uusissa keinotekoisissa sydänläpissä käytetty metalliaines", hän selittää.

"Ainakin 80,000 ihmistä käyttää tällä hetkellä dacronista, teflonista ja silasticista valmistettuja näkymättömissä olevia 'aivokuivaajia', jotka on sijoitettu pään sisään estämään veden kehittymisen aivoissa", hän sanoo.

"Vaurioituneiden aorttojen ja muiden tärkeiden verisuonien korvaaminen muovi- ja silikoniosilla on helppo kirurginen toimenpide."

Polttoainekennoja ja muita avaruusohjelmaan liittyviä voimanlähteitä tutkitaan mahdollisten "pienoisparistojen" valmistamiseksi, jotka säätelisivät sydämen lyöntirytmiä ja pitäisivät keinotekoiset sydämet toiminnassa.

Laser-säteitä käytetään syövän hoitamiseen, verisuonten yhdistämiseen ja silmän irtautuneen verkkokalvon korjaamiseen.

Tiettyjä keuhko- ja sydänsairauksia potevien potilaiden leikkaaminen avaruustutkimuksessa käytetyissä matalapainekammioissa on osoittautunut tehokkaaksi.

Vankeuteen lentolehtisten jakamisesta

Madrid. — Eräs espanjalainen työläinen tuomittiin Madridissa kahdeksi vuodeksi vankeuteen laittoman propagandan levittämisestä. Mies oli levittänyt Espanjan vaikutusvaltaisimman maanalaisen työväenliikkeen, ns. työväenkomiteoiden, lentolehtisiä.

Itä kesän istuttaa, länsituuli lämmittää.

Laihia

RUOTSI VALMISTUU OIKEAN PUOLEISEEN LIIKENTEESEEN

(Jatkoa sivulta 2)

herkkuja suoraan New Yorkista. Kansan parissa vallitsi vielä orjajärjestelmä, varkaudesta rangaistiin hakkaamalla pois oikea käsi. Kun kuningas Saud kävi v. 1956 Yhdysvalloissa Petroleum-Week lehti tervehti häntä "Amerikan suurena ja järkähtämättömänä ystävänä keski-idässä... kommunismin leppymättömimpänä vastustajana.., miehenä, jonka arvovalta ja vaikutus arabimaailmassa on jatkuvasti kasvanut..."

KAIRON ÖLJYKONGRESSI

Tästä huolimatta 60-luvun vaihteessa Saudi-Arabia alkoi lähestyä muita arabimaita. Uusi kuningas Feisal näki siinä valtin, millä pakottaa lännen öljy-yhtiöitä suurempiin myönnytyksiin. Mossadeghin ja Irakin esimerkki oli osottanut, että yhden arabimaan kamppailu öyjyoikeuksista kilpistyy vahvojen kartellien vastatoimenpiteisiin. Tulosten saamiseksi tarvitaan arabimaiden yhteistoimintaa. Ensimmäinen arabimaiden öljykongressi järjestettiin Kairossa v. 1959. Se pelästytti pahan kerran ulkomaisia öljy-yhtiöitä.

Tosin arabimaiden yhteiskunnallinen järjestelmä on niin erilainen, että kovin läheinen yhteistyö on vaikea, miltei mahdoton. Mutta kehityksen suunnasta ei ole epäilyä. Englantilaiset, jotka vanhoina hyvinä aikoina lähettivät tykkiveneitään, lähettävät nykyään laskuvarjomiehiä miehittämään öljykenttiä pelätessään yhteiskunnallisia kumouksia, kuten esim. yleislakon aikana Bahreinissa. Mutta seuraukset ovat kaksitahoisia. Arabien kansallistunne on herännyt. An Nahar, beirutilainen lehti julkaisi Englannin pääministerille avoimen kirjeen, jossa sanotaan:

Häpeämme, kun kuulemme puhuttavan Kuwaitista kuin bensiinipumpusta tai Teille kultaisia munia munivasta kanasta samaan aikaan kun miljoonat arabit jatkuvasti elävät vesimeloonin kuorista."

ARABIEN VAPAUSLIIKE

Siirtomaavallan loistokausi alkaa olla ohi. Myös arabmaissa käynnissä oleva kehitys puhuu siitä. Toisen maailmansodan jälkeen v. 1946 Syyria ja Libanon saivat poliittisen riippumattomuuden. Egyptissä tapahtu vallankumous v. 1952. Se, samoin kuin pitkällisessä sodassa Ranskan siirtomaavallasta vapautunut Algeria, on ryhtynyt toteuttamaan pitkälle meneviä yhteiskunnallisia uudistuksia. Samanlainen kehitys on meneillä Syyriassa, jossa viime aikoina on hallinnut vasemmisto, hallituksessa on viime syksystä lähtien myös yksi kommunistien edustaja. Nämä kolme arabimaata, YAT, Syyria ja Algeria ovat väkiluvultaan lähes puolet arabikansoista, joiden yhteinen lukumäärä nousee n. 90 miljoonaan.

Myös Jemenissä 5 vuotta sitten tapahtunut kumous syöksi vallasta feodaalisen yksinvaltiaan imamin ja kapitaalistisen kehityksen tielle lähtenyt maa on solminut kauppasuhteita sekä sosialistisiin että kapitalistisiin maihin. Kaikissa arabimassa voimistuvat yhteiskunnalliset uudistusliikkeet.

Tästä kehityksestä suurten öljymonopolien etuja ajavat länsivallat ovat huolissaan. Niiden intresseihin on kuulunut pysyttää arabimaailma takapajuisena, kyvyttömänä puolustautumaan ja hajanaisena. Epäilemättä öljymonopolit ovat kiinnostuneita Syyrian nykyisen vasemmistolaisen hallituksen kumoamista. Pakottihan se viime joulukuussa Iraq Petroleum Companyn maksamaan korotettuja korvausmaksuja Syyrian poikki kulkevista öljyvirroista uhkaamalla muussa tapauksessa sulkea öljyjohdot. Sitä paitsi Syyrian ja Yhdistyneen arabitasavallan yhteiskunnallisen kehityksen esimerkki pelottaa.

ADEN 1968

Öljymonopolien etuja suojelevat arabimaissa länsivaltojen sotilastukikohdat, joita on Saudi-Arabiassa, Adenissa, Marokossa ja Libyassa. Mutta tässäkin on länsivalloilla ajankohtaisia huolia. Aden, eräs suurimmista brittiläisistä sotilastukikohdista, jonka tehtävänä on suojella Imperiumin öljyetuja Persian lahden ympäristössä, pitäisi solmitun sopimuksen mukaan purkaa v. 1968 — ensi vuonna. Englantilaisen varuskunnan sotilaat ovat niin vihattuja arabiväestön keskuudessa, että tuskin uskaltavat yksin näyttäytyä kaupungin kaduilla.

Israelin hyökkäys arabimaiden alueelle sattui siten länsivaltojen kannalta hyvin otolliseen aikaan. New York Timesissa Salzberger kirjoitti: "Tänä kolonialisminvastaisena aikana on paradoksaalista, että jos brittiläisen imperiumin pitäisi äkkiä luopua etuoikeuksistaan Persan lahdella, voisivat NATO ja vapaa maailma romahtaa."

Öljy on tulenarkaa ainetta. Kansainvälisillä kiistakentillä se on vielä tulenarempaa. Siksi lähi-idän selkkauksessa häilyy lähellä maailmansodan vaara.

Mirjam Vire-Tuominen

KILPIKONNALAUMAT UHKAAVAT puuvillaviljelyksiä ns. nälkäaroilla Uzbekistanissa Neuvostoliiton Keski-Aasiassa. Maanviljelijät pyydystävät päivittäin tuhansia kilpikonnia ja kuljettavat ne traktoreiden vetämissä vaunuissa kauas autiomaahan.

Kilpikonnat ovat vanhoja asukkeja näillä seuduilla eivätkä ne hävinneet, kun tätä 350,000 hehtaarin aluetta muokattiin viljelyskelpoiseksi. Talviunesta herätessään keväällä kilpikonnat ovat erittäin ahneita ja voivat tuhota hehtaarin laajuisen viljelysalueen päivässä.

TAISTELU ÖLJYSTÄ

(Jatkoa sivulta 2)

saattaakin aiheutua jopa onnettomuuksiakin, on ne maalattava tien pintaan ennen syyskuun 3. päivää kaikkialla maassa ja siksi onkin maalaamiseen työn laajuuden takia ollut pakko ryhtyä jo nyt.

Liikennemerkkejä. Tavallisesti ei tien toisella puolella olevista liikennemerkeistä näy kuin harmaaksi maalattu takapuoli, jolla ei yleensä ole autoilijoille muuta kerrottavaa kuin se, että siinä seisoo vastaantulevan liikenteen huomioon otettavaksi tarkoitettu liikennemerkki. Mutta tänä kesänä saattaa Ruotsissa monin paikoin nähdä saman liikennemerkin tien molemmilla laidoilla, koska lukemattomia äkkijyrkkää mutkaa ym. osoittavia liikennemerkkejä on pystytetty valmiiksi myös tien oikealle laidalle.

Vasemmanpuoleiseen liikenteeseen tottuneelle ei tämä luonnollisesti tuota mitään haittoja, koska hän on tottunut noudattamaan tien vasemmalla laidalla olevia liikennemerkkejä ja tuskin vilkaiseekaan kilpiin, jotka ovat tien "väärällä" laidalla. Ulkomaalaiselle, oikeanpuoleiseen liikenteeseen tottuneelle saattavat nämä ennen aikojaan tien oikealle puolelle pystytetyt ja peittämättömät liikennemerkit muodostua suoranaiseksi johdatukseksi onnettomuuteen, koska hän nähdessään liikennemerkkejä sillä puolen tietä, jolla hän on tottunut autollaan liikkumaan, helposti siirtyy kokonaan oikeanpuoleiseen liikenteeseen.

Mitä lähemmäksi syyskuun 3. päivä tulee, sitä voimakkaammaksi tulee myös siirtymistä koskeva tiedotustoiminta ja valistusta jaetaan niin sanomalehdistön kuin radion ja televisionkin välityksellä puhumattakaan kouluissa ja hoitolaitoksissa, järjestöjen ja seurojen kokouksissa ja kaikkialla muualla annettavasta koulutuksesta. Lisäksi jaetaan kaikkiin maan koteihin 32-sivunen tiedotuslehti, jota painetaan myös monella vieraalla kielellä. Syyskuun alusta lähtien jaetaan mm. kaikille Suomesta saapuville autoilijoille ja muille matkustajille oma suomenkielinen ohjekirjanen, jossa kaikki siirtymiseen liittyvät seikat on tarkoin ja selvästi kerrottu.

Missä määrin valistusta tullaan tekemään Ruotsin rajojen ulkopuolella ja muissa pohjoismaissa, ei vielä ole lopullisesti päätetty, koska näiden raja-asemilla ja satamissa jaettavien lehtisten katsotaan täyttävän ulkomaalaisten valistuksentarpeen oikeanpuoleiseen liikenteeseen siirtymisen jo tapahduttua.

ROMAANEJA

jotka kertovat:
sodan järkyttävästä tuhosta,
inhimillisyydestä,
rakkaudesta ja vihasta

THEODOR PLIEVIER:

Stalingrad

425 sivua — Hinta sid. $1.35

Plievierin kirja on järkyttävien tapahtumien kiihkotonta tilitystä karua sodan filosofiaa. Se on kuin jättiläismosaiikki, jonka keskeltä irvistävät totaalisen sodan iljettävät kasvot. Kirjailija osoittautuu taitavaksi taistelutapahtumien kuvaajaksi, mutta parastaan hän kuitenkin antaa kertoessaan keskellä soadn infernoa elävistä ihmisistä.

DAVID HOWARTH:

Me kuolemme yksin

257 sivua — Hinta sid $1.25

Se ei ole vain jännittävä; se on myös järkyttävä.

Tämä merkillinen teos — joka tuo mieleen Williamsin kuuluisan "Hyppyarkun" — kertoo norjalaisen vastarintamiehen, Jan Baalsrudin mielikuvituksellisesta paosta saksalaisten miehittämässä Norjassa. Sen kaikki tapahtumat ovat taruakin jännittävämpää todellisuutta.

DAPHNE DU MAURIER:

Rebekka

431 sivua — Hinta nid. $1.80

—Tämä romaani kertoo Max de winterin, Manderleyn upean kartanon omistajan ja hänen nuoren vaimonsa tarinan.

Kirjailija Daphne du Maurier kohosi tällä romaanillaan maailmanmaineeseen. Miljoonat lukivat sen alimimalla ja Hollywood teki siitä menestyselokuvan.

FRANCOISE SAGAN:

Pidättekö Brahmsista

130 sivua - Hinta sid. $1.25

Francoise Saganin pariisilaisromaani on maailmankuulun kirjailijattaren ennakkoluulotonta kynänjälkeä. Pariisi on tämän ranskalaisen kolmiodraaman taustana: Pariisin kadut, pehmeävarjoiset bulevardit, suurkaupungin yöelämä syksy, talvi ja kevät.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
BOX 69 SUDBURY, ONT.

KOKOUSKUTSU

Worker's Co-Op Restaurant of South Porcupine Ltd:in

VUOSIKOKOUS

pidetään omalla huoneistolla heinäkuun 9 pnä 1967 alkaen kello 7 illalla.

Kokouksessa käsitellään kaikki sääntömääräiset asiat, kuten liikkeen tili- ja toimintaraportit ym. jäsenistön esille tuomat asiat. Jokaisen osakkeenomistajan läsnäolo välttämätön.

Workers' Co-Op Restaurant of South Procupine Ltd.
Johtokunta

Syvästi surren ilmoitamme, että rakas elämäntoverini, isäni ja isoisäni

HANNES VUORI

kuoli äkillisesti sydänkohtaukseen toukokuun 27 pnä 1967. Hannes oli syntynyt Kiihtelysvaarassa, lähellä Joensuuta, Suomessa. Hän tuli Canadaan v. 1913.

Lähinnä suremaan jäin minä, hänen vaimonsa Irene, yksi tytär, Dolores Niskanen ja tyttärenpoika Keven täällä, yksi sisko, Anni Korhonen perheineen ja paljon muita sukulaisia ja tuttavia Suomessa, sekä laaja ystävä- ja tuttavapiiri Canadassa ja Yhdysvalloissa.

Saapuu sitten elonsyksy, elonilta,
voimat hiipuu niinkuin hiillos.
Väsymystä sydän tuntee,
kunnes sitten voimat raukee.
Nuku hyvin, Hannes rakas,
miss' koivut, hongat huminoi,
villisorsat valittaa.
Siellä tuulet soittaa rauhaa,
laulaa kuorot lintujen,
peurat pysähtyvät kuuntelemaan.

Rakkaudella muistaen,

IRENE.

Olit meille hyvä ja rakas Isä ja Pappa.

DOLORES JA PIKKU-KEVEN.

Sydämelliset kiitokset sukulaisille, ystäville ja tuttaville kun tulitte sanomaan viimeiset hyvästit Hannekselle. Erikoisesti haluan kiittää Edwin Suksea ja Henry Huhtasta heidän kauniista, lämpimistä ja lohduttavista puheista hautajaistilaisuudessa. Tiedän, että se oli heille vaikea tehtävä, sillä he olivat myös Hanneksen läheisiä ystäviä. Monet kiitokset kauniista kukista jotka täyttivät huoneet, muistojen kukista ja runoista Vapaudessa ja Liekissä sekä sähkösanomista ja osanottokorteista.

IRENE VUORI JA PERHE
St. Catharines Ontario

Romanttista jännitystä – suursuosittuja tekijännimiä "kuukauden kirja"-sarjan romaaneissa

DOROTHY EDEN:

BELLA

320 SIVUA - HINTA SID. $4.60

Ennen avioliittoaan Guyn, Ravenscroftin linnanherran kanssa kaunis Bella oli ilman omaa syytään tullut sekoitetuksi koko 1800-luvun Lontoota järkyttäneeseen skandaaliin ja joutunut sisarensa kanssa nuoria tyttöjä tunnottomasti hyväkseen käyttävän rikollisjoukon käsiin. Vain Guy uskoo Bellan kertomuksen ja ottaa sisarukset suojelukseensa.

"Juoskaa, älkää kävelkö, lähimpään kirjakauppaan. Takaamme että vietätte henkeä salpaavan lukuillan — ja viimeisen sivun jälkeen jännityksenne laukeaa rentouttavasti ennen unen tuloa", kirjoittaa Boston Globe tästä suursuosion saaneesta romaanista.

VICTORIA HOLT:

SEITSEMÄS NEITSYT

323 SIVUA - HINTA SID. $4.65

Kuuluisan tekijän jännittava romaani mökin tytöstä, joka raivaa tiensä aatelislinnan valtiattareksi.

Legendan mukaan kuusi luostarin noviisia ja yksi nunna olivat hairahtuneet, ja rangaistukseksi noviisit muuttuivat kiviksi ja nunna muurattiin elävänä luostarin seinään.

DAVID BEATY:

SEIREENIN LAULU

243 SIVUA - HINTA SID. $4.65

Anne Corby tapaa miehensä, englantilaisen lentoyhtiön päälentäjän, alaisilleen järjestämillä cocktail-kutsuilla nuoren lentokapteenin Philip Mathesonin ja tuntee voimakasta vetoa häneen. Jo harmaantuva aviomies tarkkailee mustasukkaisena nuorta säteilevää vaimoaan.

THERESA CHARLES:

AINOA RAKKAANI

230 SIVUA - HINTA SID. $4.25

Jännittävä ja lumoava tarina tytöstä, joka uudenlaisena naisena, uusin kasvoin lähti etsimään menneisyyttään ja rakastettuaan.

HALLDOR KILJAN LAXNESS:

SALKA VALKA

395 SIVUA - HINTA SID. $3.25

Viheliäinen kalastajakylä tunturien katveessa. Miten sellaisessa palkassa eletään? Ja kuinka kuollaan? Mitkä ilot ja surut elänevät noiden himmeiden öljytuijujen ympärillä? — Nyt tämä kylä tunnetaan kaikkialla, samoin nuori tyttö Salka Valka, joka ankeissa oloissa kasvaa rakkauteen, sankaruuteen, kohtaloonsa.

Kaikki on suurta tässä teoksessa.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. Box 69 Sudbury, Ont.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

TALO MYYTÄVÄNÄ

5-HUONEEN TALO JA SAUNA myyntävänä kauniilla järvenrantalotilla. Puhelin ja sähkö ovat talossa. Myydään poismuuton takia. Lisäksi myydään pieni STUCCO TALO, sauna ja autotalli, kaikki hyvässä kunnossa nykyajan mukavuuksilla. Molemmat talot ovat Broder Townshipissa, 6 mailia kaupungin keskustasta. Tiedustelkaa lähemmin: Puh. 673-7836, Sudbury. (29-1)

Siion Seurakunta

33 Lorne St. S. Sudbury

KOKOUKSET
Torstai, 7.30 Raamattutunti
Sunnunt. 10 Pyhäkoulu
10 Aamukokous
7 Herätyskokous
Radiolähetys joka sunnuntaiaamu klo. 8.30, radioasema CHNO—900.
TERVETULOA!

HYVÄ KIUAS-SAUNA TYÖN PUISTOSSA

Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla

1742 PARIS ST. SUDBURY

KAUNIITA
KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA
Poiketkaa hakemassa kukkakalenterinne

LOUGHEED FLOWER SERVICE

Puhelin 673-9595

22 Durham St. N.
60 Eyre St., Sprucen kulmassa
SUDBURY

MUISTILISTA

Hakekaa näyttelyesineenne pois. Niitä kansalaisiamme, jotka antoivat Vapauden kautta tavaroitaan Laurentian yliopistolle järjestettyyn taide- ja käsityönäyttelyyn, pyydetään hakeman ne pois Vapauden liikkeestä.

Orkesterin harjoitukset Finnish haalilla tiistaina, heinäkuun 4 päivänä, kello 7.30 illalla.

"Pikku-suurjuhla" Wanupin kentällä heinäkuun 16 pnä

V- ja u-seura Alertsin ja CSJ:n Sudburyn osaston yhteisesti järjestämä vuotuinen "pikku-suurjuhla" on Wanupin kentällä kahden viikon kuluttua, eli heinäkuun 16 päivänä.

Kuten tavallista näissä suurjuhliemme "kenraaliharjoituksissa" "pikku-suurjuhlassa" esitetään miltei kokonaan se urheilu- ja musiikkiohjelma, minkä me Sudburyn seudun suomalaiset annamme yhteiseksi panokseksemme Torontossa elokuun 6 päivän viikonlopun aikana vietettävälle Yhdennelletoista suurjuhlalle.

Tilaisuus alkaa aamuvarhain järjestettävillä urheilukilpailuilla mitä seuraa iltapäivällä voimisteluesityksen lisäksi kuorojen, orkesterin ja muiden musikaalisten voimien yhteisesti antama konserttiohjelma.

Voidaksemme auttaa ja rohkaista sudburylaisia urheilijoita ja ohjelman esittäjiä Toronto Suurjuhlien kohdalta, tälle pikku-suurjuhlalle odotetaan hyvää yleisökannatusta. Tilaisuuden järjestäjät lupaavat pitää huolen, että silloin on kaunis ilma.

SISTERS SHOP KESÄVARASTON

ALENNUSMYYNTI

alkaa maanantaina, heinäkuun 3 pnä.

Kauniita LENINKEJÄ $5 lähtien

Lyhkäisiä ja "Slack"-housuja, puseroita, hameita, jakku- ja housupukuja, "Form Fit" liivejä ym. sekä kevättakkeja.

ERIKOISELLA ALENNUKSELLA

Tilaisuus SÄÄSTÄÄ naisten vaatetuksessa

SISTERS SHOP • 23 Elgin St. N. • Sudbury

REGENT RAUTAKAUPASTA

KUULUISIA

C. I. L. laatumaaleja

20% ALENNUKSELLA

MONIPUOLINEN VALIKOIMA

Nyt varastossa General Electric sähkölaitteita aivan uusi valikoima josta voitte valita.

Viinirypäle-konsentraattia

Hyvää viinintekoon, juomien ja jälkiruokien tekoon. Gall. 6.95

vähemmällä suuremmissa erissä

Regent Hardware

269 Hazel St. Puh. 675-5517 Sudbury

Jackson & Barnard

HAUTAUSTOIMISTO

Palvellut Sudburyn yhdyskuntaa yli neljäkymmentä vuotta edistyneellä tavalla, jonka vuoksi voimme tarjota hienoimmat mukavuudet: kappelin, joka on kuin kirkko, urkurin ja kykenevän henkilökunnan ilman lisämaksua.

VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME

233 Larch St. Sudbury

TALON MYYNTI-, OSTO- JA VAKUUTUSASIOISSA käyttäkää:

LAINE AGENCIES

VAKUUTUS- JA KIINTEISTÖTOIMISTO
Canadan suurin suomalainen kiinteistöjen välittäjä

PENTTI PENTTILÄ Kotiin 675-2941
OLIVER R. LAINE Kotiin 674-4167
Konttori 675-6427

125 DURHAM ST. S. SUDBURY, ONTARIO

Osasto 598n presidentti selittää miksi hän kannattaa teräsunioon liittymistä

Mine Mill union osasto 598 presidentti Robin McArthur on viikonlopulla Winnipegissä pidetyssä kokouksessa asettunut puolustamaan Mine Millin ja Steelin yhtymistä ja on sen jälkeen antanut seuraavanlaisen selityksen, miksi hän niin on tehnyt.

"Olen syntynyt, kasvanut ja koulutetu tässä yhdyskunnassa ja koko elämäni ajan olen nähnyt vain riitaa, erimielisyyttä ja perheiden jakautumista . . . siksi otin sen kannan," hän sanoi.

McArthur oli ainoa 16:sta osasto 598 valtuutetusta, joka oli unioiden yhtymisen kannalla. Toiset kannattivat jäämistä itsenäiseksi union osastoksi siinä tapauksessa, että kaikki toiset Mine Mill union osastot kautta maan yhtyvät Steelin kanssa.

McArthur sanoo: "Jos Mine Millin jäsenet päättävät yhdistyä Steelin kanssa, me tulemme olemaan voimakas unio. Liian kauan on miesten voimia tuhlattu taisteluun toinen toistaan vastaan hajoittaen rivejämme."

Hän sanoo uskovansa, että monet 2,800 jäsenestä, joita hän edustaa, ovat yhtymisen kannalla mutta ovat vastahakoisia myöntämään sitä. Hän itse ei sano pelkäävänsä ilmaista henkilökohtaisia mielipiteitään, ja toivoo, että ensi viikolla pidettävässä kokouksessa jäsenet, myös Falconbridgella tulevat käsittämään sen edun mikä yhdistymisestä koituu, kun koko sopimuksen yksityiskohdat on hahmoiteltu.

Hän lisäsi vielä: "Luuletteko, että minä pettäisin union, jota isäni on ollut perustamassa. Minä ainoastaan haluan jäsenten parasta."

McArthur valittiin osasto 598 presidentiksi vuonna 1965 ja uudelleen tänä vuonna huhtikuussa.

ELOKUVATÄHTI KUOLI AUTOTAPATURMASSA

New Orleans. — Näyttelijätär Jayne Mansfield, hänen lakimiehensä ja eräs mississippiläinen nuorukainen kuolivat torstaina kun heidän autonsa törmäsi yhteen perävaunu-kuorma-auton kanssa kapealla maantiellä New Orleansin itäosassa.

Onnettomuudessa kuolleen 34-vuotiaan Hollywoodin tähden kolme viidestä lapsesta vietiin Charity-sairaalaan. Poliisiviranomaiset sanovat, että lapset — 3-vuotias Marie, 8-vuotias Milkos Jr. ja 6-vuotias Zoltan Hargitay — eivät ole pahoin loukkaantuneet. Kaksi muuta lasta ei ollut onnettomuusmatkalla äitinsä mukana.

Poliisiviranomaisten antamien tietojen mukaan miss Mansfieldin mieskumppanit olivat, hänen lakimiehensä Samuel Brody ja 20-vuotias Ronnie Harrison Mississippi Citysta, mikä on pieni kauppala Mississippi-lahden rannalla.

Miss Mansfield oli lähtenyt Biloxista, Miss. noin puolenyön aikana ja oli menossa New Orleansiin, missä hänen piti esiintymän televisio-ohjelmassa puolisen aikaan.

Poliisit sanovat näyttelijättären menettäneen päänsä onnettomuudessa.

Onnettomuus tapahtui noin 30 mailin päässä New Orleansista itään mutkaisella ja kapealla tiellä mikä tunnetaan Old Spanish Trail nimellä.

Noin 40-vuotias kuorma-auton ajuri, Richard Rambo, Pensacolasta, Fla. sanoi auton tulleen äkkiä takaapäin ja ajaneen kuorma-auton takavaunun alle. Rampo ei loukkaantunut.

Miss Mansfield on esiintynyt Biloxin super-klubissa kesäkuun 23 pstä alkaen ja hänen esiintymisensä siellä piti päättymän heinäk. 4 pnä.

Brodyn aviopuoliso on nostanut miestään vastaan avioerojutun syyttäen, että hän on tehnyt aviorikoksen miss Mansfieldin kanssa, joka on eronnut kolmannesta miehestään, näytelmäjohtajana Matt Cimberista. Miss Mansfieldilla ja Cimberilla on 1 lapsi, 1-vuotias Antonio.

Miss Mansfield syntyi Bryn Mamrissa, Pa. huhtikuun 9 pnä 1933 ja kasvoi Phillispsburgissa N.J. Hänen alkuperäinen nimensä oli Vera Jayne Palmer. Myöhemmin hän muutti Texasiin, läpäisi korkeakoulun siellä ja opiskeli Texasin ja Kalifornian yliopistoissa.

Autotehtaita suojeltiin eurooppalaisilta

Ottawa. — Suurten yhdysvaltalaisten yhtiöiden omistamaa canadalaista autoteollisuutta suojeltiin halpahintaisia eurooppalaisautoja vastaan Kennedyn kierroksen tullineuvotteluissa Genevessa, tiedoitettiin tiistaina. Mainittujen neuvottelujen perusteella alennetaan huomattavasti tullimenoja.

Canadalaisten neuvottelijain sanotaan menestyksellisesti vastustaneen eurooppalaisten painostusta, että Canadan tulisi alentaa ainakin puolella eurooppalaisten autojen tulleja.

Käsityksenä on, että Yhdysvallat suostui puolestaan 50-prosenttiseen tullianennukseen.

Canadassa tullialennus uusilta eurooppalaisautoilta on luultavasti vain 2½ prosenttinen. Toisin sanoen eurooppalaisautojen tulli alenee 17½ prosentista 15 prosenttiin.

Pitämällä Euroopasta tuotavien autojen tullin suhteellisesti korkealla tasolla, hallituksen ilmeisenä tarkoituksena on suojella canadalaista autoteollisuutta ulkomaista kilpailua vastaan. Toisaalta uskotaan, että Canadan on annettava periksi Yhdysvaltain suojatullien kohdalta koskien Yhdysvaltain autonosien myyntiä.

Saako Landreville sittenkin eläkkeen?

Ottawa. — Oikeusministeri Pierre Trudeau esitti keskiviikkona alahuoneen istunnossa kysymyksen, että miksi ei tuomari Leo Landrevillelle voitaisi eläkettä myöntää?

Vastaten Eldon Woolliamsin (PC Bow River) kysymykseen oikeusministeri ei sanonut suoraan, annetaanko eläke mr. Landrevillelle, joka erosi viime kuussa tuomarin virasta sen jälkeen kun parlamentille oli esitetty ehdotus hänen erottamisekseen.

Mr. Woolliams tiedusteli onko mr. Trudeau tehnyt tuomari Landrevillen kanssa "kaupan", jonka perusteella tuomari saisi eroamisestaan eläkkeen. Landrevillen ero astuu voimaan perjantaina.

Mr. Trudeau kielsi väitteen, että hän on luvannut antaa asiasta yksityiskohtaisempia tietoja ja sanoi, että "vastaus on ei" kysymykseen, onko tehty kauppa eläkkeen myöntämiseksi eroamisesta. Tarkoittaako tämä, kysyi mr. Woolliams edelleen, "että tuomari ei saa eläkettä"?

Mr. Trudeau vastasi, että mr. Woolliamsin logiikka on epäjohdonmukaista — että hänen mielestään mr. Woolliamsin tulisi esittää joitakin perusteita, miksi tuomarille ei voitaisi eläkettä antaa.

Tuomarit ovat oikeutettuja saamaan kaksi kolmasosaa palkastaan eläkkeeksi 15-vuotisen palvelun jälkeen. Mr. Landreville, joka on nyt 57 vuotias, oli tuomarina 11 vuotta. Kaksi kolmannesta tuomarin palkasta on $18,666.

Rikas rakki

Clayton, Mo. — Last Minutt II-niminen musta sekarotuinen koira saa perinnöksi $51,553 eräältä naiselta, joka otti koiran pari vuotta sitten Missourin eläinsuojeluyhdistykseltä. Perintö jäi 45-vuotiaalta June Kieselhortsilta ja testamentissa määritellään, että tämä 9-vuotiaan koiran kuoltua koko perintösumma menee eläinsuojeluyhdistykselle.

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI

Puh. konttori 674-4914
kotiin 673-0705

85 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.

VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
144 Elgin St. S., Sudbury

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.

20 Lorne St. Puh. 675-5611

LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN

NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Kauneimmat
KUKAT
Herman Sillmanin
MUISTOLLE

Sofia Pöntiö
Alina ja Wm. Eklund
Senja ja Edwin Suksi

Sudbury Ontario

KIITOS

Sydämellinen kiitos kaikille ystävilleni, CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitean jäsenille sekä Aimolle, Kaarinalle ja lapsille, kun tulitte minua katsomaan ja tervehtimään ollessani Sudburyn General-sairaalassa.

Monet kiitokset kaikista tuomisista, lehdistä, korteista, kukista, hedelmistä, makeisista ja muista. Kiitollisuudella tulen aina muistamaan teidän vierailunne sekä kaiken kun muistitte minua.

Kiittäen,

HILDA KAUPPILA
Sudbury Ontario

Kauneimmat
KUKAT
edesmenneen toverimme
Erkki Penttisen
MUISTOLLE

Hänen työtään ja muistoaan kunnioittaen

Alina ja Wm. Eklund
Laimi ja Niilo Niemi
Tekla ja Anselm Käärläinen,
Whitefish, Ont.
Joan ja Karl Palomäki,
R. R. 3, Sudbury, Ont.
Senja ja Edwin Suksi
Anja ja Kalle Kassinen

SUDBURY ONTARIO

KAUNEIMMAT KUKAT
edesmenneen ystävämme ja toverimme
ERKKI PENTTISEN
MUISTOLLE

Hänen työtään ja muistoaan kunnioittaen,

Linnea ja Evald Tuomaala	Katri Laine
Anni ja Chas. Palo	Tyyne ja Matti Tolmonen
Elli ja Karl Puiras	Arnold Mänty
Toini ja Dick Frewing	Aune ja Herman
Miriam ja Antti Hankonen	Mrs. Naimi Lampinen
Elina ja Arvi Sandholm	Aune ja Carl Saarela
Aino ja Lauri Koski	Mrs. Aino Kauppinen
Mr. ja mrs. Svante Kangas	Mrs. Anni Setälä
Hellen ja Bill Sundholm	Mr. Vilho Setälä
Elina ja Eero Sytelä	Kerttu ja Gerry Kitts,
R. R. 1	WHITEFISH, ONTARIO
Senja ja Vic. Jutila	Sanni ja Jack Mäki
Ida ja Frank Mäkinen	Mary ja Joonas Kivi
Lempi ja John Luopa	Lempi Manninen
BEAVER LAKE	ONTARIO

Fanny ja Einari Hänninen, Worthington, Ont.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Sireenien kukittua

Monia kotipuutarhureita kiinnostaa saada kasvinsa menestymään mahdollisimman hyvin, mutta aina ei siinä onnistuta. On sellaisiakin tapauksia, että joku on istuttanut kaksi aivan samanlaista omenapuuta vierekkäin ja yksi niistä on tehnyt kukkia ja jopa omeniakin viiden vuoden kuluttua ja toinen puu on tarvinnut siihen seitsemän tai kahdeksan vuotta.

Sireenien vaikeutena on monasti se, että kasvattaja pitää niistä liian hyvän huolen. Niitä lannoitetaan liikaa, joten ne tekevät uusia versoja ja paljon lehtiä mieluummin kuin kukkivat, jota sentään eniten toivotaan.

Sireeni, joka on kasvanut samalla paikalla kolmisen vuotta, eikä lannoittamisesta huolimatta kuki, ei saa ehkä tarpeeksi aurinkoa. Sireeni tarvitsee menestyäkseen vähintään kahdeksan tuntia päivässä aurinkoa, joten sitä ei sovi istuttaa kovin varjoiseen paikkaan. Aurinkoisessa paikassa se menestyy parhaiten. Ensi vuoden kukat alkavat valmistua jo tänä vuonna, joten sireenien kasvumaanlaatuun ja lannoitukseen tulee kiinnittää huomiota. Sireeni tarvitsee vähän alkaalista maata — happoinen maa tappaa sen — samoin kuin veden kovettama savimaa. Jos sireenien kasvupaikassa on liian hapanta maata, siihen voidaan lisätä maataloudessa käytettävää kalkkia tai luujauhoa ja puun tuhkaa taimen juurelle voi ripotella pari kertaa vuodessa.

Jos kaikista edellämainituista hoitotoimenpiteistä huolimatta sireeni ei näytä kukkivan on vielä yksi keino — juurten karsiminen. Maata poistamatta voidaan juuria leikata pensaan ympäriltä noin kahden ja puolen jalan päästä rungosta, pensaan ympärille voidaan kaivaa oja samalla katkaisten juuret. Ojaan voidaan ripottaa superfosfaattia ja sitten täyttää se mullalla.

Sireeniin ei saa antaa kasvaa liian monta uutta oksaa, jotta puu pysyisi kauniina. Puun kukittua kuivaneet kukkatertut leikataan alimmaisten kukkaterttujen sekaan kasvaneiden lehtien yläpuolelta, siitä juuri alkaa tulevan vuoden kukkasato.

Näin neuvoo ammattitaitoinen puutarhuri. Toivottavasti sireenit kukkivat kaikkialla kauniisti taas ensi kesänä.

Uudet ruusut ovat kestäviä

Ruusut ovat kautta aikojen olleet kukkien kuningattaria. Niitä ovat ylistäneet runoilijat ja niiden kauneudesta on kirjoitettu monta kaunista sanaa. Ne ovat olleet arvossapidettyjä juhlakukkia, mutta niiden kestävyys on ollut yleensä heikko. Vanhat ruusulajikkeet olivat maljakossa lyhytikäisiä ja tuottivat kukkien ystäville pahoja pettymyksiä.

Näin ei kuitenkaan ole enää, sillä leikkokukiksi viljeltävät ruusulajikkeet ovat kokonaan uusiutuneet, ja nykyiset ruusulajikkeet ovat huomattavasti vahvempia kuin vanhat.

Ensimmäinen uusista lajikkeista — joka tosin ei enää ole mikään uusi — oli nimeltään Baccara, syvän tummanpunainen, tiheästi kerrottu, vankkavartinen ruusulajike, joka nykyisistä tummanpunaisista on yleisin. Sen voittokulku alkoi jo v. 1956.

Neljä vuotta myöhemmin herätti huomiota saksalaista syntyperää oleva ruusu-uutuus, Super-Star. Erityisesti huomattiin sen väri, jollaista ei aikaisemmin ruusulajikkeissa ole tavattu. Super-Starin väriä voitanee sanoa kirkkaan lohenpunaiseksi. Se on erittäin kestävä leikkokukkana, ei kuitenkaan aivan yhtä pitkäaikainen kuin Daccara.

Parin, kolmen vuoden vanhoja tulokkaita suurikukkaisten leikkoruusujen joukossa ovat Carla ja Carina. Nämä hollantilaiset jalosteet ovat vaaleanpunaisia, eroavat vain vähän värinsä puolesta toisistaan. Joidenkin mielestä niiden väri on liiankin vaalea, mutta tämähän on makuasia.

Leikkoruusujen joukossa ovat viime vuosina tulleet melko yleisiksi telttaruusut (polyantharuusut) sellaiset nimet kuin Valeta, Aria, Fire-King ynnä muut ovat tuttuja ruusunviljelijäin piirissä. Näistä tiilenpunainen Valeta on tullut viljelyyn vasta 1960, mutta nyt sitä on lähes jokaisella suomalaisellakin ruusuviljelmällä.

LEIKKORUUSUJEN HOITO

Ruusut viihtyvät parhaiten syvässä vedessä. On varottava asettamasta niitä kovin lähelle lämpöpatteria tai vetoista ikkunaa. Ikää lisätään huomattavasti, jos ne iltaisin kääritään pehmeään paperiin, upotetaan kukkaansa myöten veteen ja viedään viileään paikkaan yöksi. Aamulla vartta hieman lyhennetään, ja koska leikkauspinta ei yksin ehdi imeä vettä tarpeeksi, raaputetaan kuori pois muutaman sentin pituudelta. Jos ruusut kaikesta huolimatta alkavat nuokkua, saadaan ne virkeiksi "keittämällä": Kukat kääräistään pakettiin, jättäen tyvet paljaiksi. Tyvet upotetaan minuutin ajaksi kiehuvaan veteen, noin tunnin kuluttua pitäisi niiden taas olla virkeitä.

Kesäjuoma

Greippijuoma on tehokas ja kirpeä janonsammuttaja. Grapefruit halkaistaan ja siitä puristetaan 1—2 rkl mehua lasin pohjalle. Sokeria lisätään maun mukaan ja lasi täytetään kylmällä vedellä. Mitä vähemmän sokeria käytetään, sen tehokkaammin juoma auttaa janoon.

* * *

Kotipuutarhureille

Orvokit, jotka helposti venyvät liian pitkiksi, saa pysymään matalina ja runsaasti kukkivina seuraavalla tavalla: Pitkät varret työnnetään multaan avan lähelle pääjuurta (sitä katkaisematta). Näin muodostuu iso matala rykelmä, joka on noin viikon kuluttua täynnä uusia kukkia. Jos työn tekee sateisena tai pilvisenä päivänä, juurtuvat varret helpommin.

* * *

Loma-ajan huonekasvit

Jos ei ole ketään, joka huolehtisi loma-aikana ruukkukukkasistanne, niin menetelkää seuraavasti: Asettakaa kukkaruukut ehjiin muovipusseihin ja kastelkaa kasvit hyvin, niin että vettä jää vähän pussin pohjallekin. Sitokaa sitten pussi ruukun yläpuolelta siten, että itse kasvi jää vapaaksi. Siten menetellen voi kukat jättää hoitoa vaille muutamaksi viikoksikin ja ne ovat silti hyvinvoivia.

PARHAIN ONNITTELUNI
Canadan 100-vuotisjuhlavuoden johdosta!

Aune Liikala
Hearst Ontario

Kevyet herkut

Kesä on alkanut, ja samoinkuin siirrymme kevyempiin vaatteisiin, siirrymme myöskin kevyempiin ruokiin, koska kalorioiden tarve lämpimänä vuodenaikana on pienempi kuin kylmänä. Vaikka kalorioiden tarve väheneekin, pysyy vitamiinien ja kivennäisaineiden tarve entisellään tai jopa kasvaa. Tällöin on paikallaan lisätä vihannesten osuutta ruokavaliossa käyttämällä hyväksi kulloinkin edullisesti saatavia vihanneksia. Nyt voimmekin piristää aterioita salaateilla ja käyttää ruokien maustamiseen tuoreita maustevihanneksia. Tuore kurkku on parhaimmillaan ja pian on tomaatinkin aika.

* * *

Japanilaiset ostavat saunankiukaita

Japaniin on tähän mennessä myyty Suomesta noin 150 saunankiuasta. Mahdollisuudet myynnin lisäämiseen ovat kuitenkin hyvät, sillä eräs japanilainen liikemies on aloittamassa mainoskampanjaa, jonka avulla saunan suosion odotetaan Japanissa lisääntyvän.

Japanissa tällä hetkellä olevat saunat kuuluvat yleensä kerhoille ja hotelleille. Mainoskampanjan avulla on tarkoitus lisätä nimenomaan perhesaunojen suosiota. Työtä vaikeuttaa kuitenkin Japanin verolainsäädäntö, jonka mukaan saunankiuas on ylellisyysesine. Saunankiukaan hinta Japanin markkinoilla on kolminkertainen alkuperäiseen myyntihintaan verrattuna.

Eniten viedään Suomesta kiukaita Yhdysvaltoihin. Viennin kokonaismäärästä ulkomaille ei ole mahdollista saada tarkkoja tietoja, koska saunankiukailla ei ole tullissa omaa nimikettä.